

N:o 11.

Ank. till Riksd. Kansli d. 15 Maj 1874, kl. 2 e. m.

Särskilda Utskottets Utlåtande, i anledning af ej mindre Kongl. Maj:ts nådiga proposition den 20 sistlidne Mars, i hvad den angår lagstiftning rörande hushållning med enskildes skogar, än äfven motioner i samma ämne.

1:o

Omförmälda till Särskilda Utskottet remitterade nådiga proposition angår *dels* militie- och ecklesiastika boställens skogar, dels sådana skogar, som i de norra orterna blifvit mot skogsränta upplåtna åt sågverk i ersättning för privilegierad stockfångst, och *dels* enskildes skogar. I fråga om *boställs-* och *sågverks-*skogarne kommer Utskottet att afgifva särskildt utlåtande. I öfrigt är den nådiga propositionen af följande lydelse:

“På derom af 1868 års Riksdag framställd begäran uppdrog Kongl. Maj:t den 18 Juni samma år åt en komité att afgifva förslag till ordnande af de norrländska skogsförhållandena. Till fullgörande af detta uppdrag har komitén den 21 December 1870 till Kongl. Maj:t inkommit med ett sakrikt och omfattande betänkande, innehållande jemväl förslag till en särskild skogsordning för Norrbottens, Vesterbottens, Vester-Norrlands, Jemtlands och Gefleborgs län, hvilket förslag komitén ansett kunna åtminstone i dess väsendtligaste delar tillämpas äfven för Kopparbergs län; och har öfver komiténs berörda betänkande och förslag Skogsstyrelsen den 11 November 1872 afgifvit underdånigt utlåtande.

Vidare och sedan Landtbruks-akademien i April 1870 inkommit med en fram-
Bih. till Riksd. Prot. 1874. 8 Saml. 1 Afd. 10 Häft.

ställning angående behöfligheten af lagstiftning för de enskilda skogarne och de grunder, hvarå en dylik lagstiftning borde byggas, hafva, på nådig befallning, ej mindre rikets samtliga landsting med undantag af det i Gotlands län, för hvilket redan finnes en särskild lagstiftning uti ifrågavarande hänseende, än ock Skogsstyrelsen deröfver afgifvit underdåniga yttranden.

Och slutligen har Kongl. Maj:t från olika länsstyrelser och landsting m. fl. fått, rörande skogshushållningen och lagstiftningen derom, emottaga en mängd framställningar, innefattande glädjande bevis om det lifliga intresse, hvarmed detta för landet så vigtiga ämne numera omfattas.

Kongl. Maj:t, som ansett sig böra öfver en del af sistnämnda framställningar inhemta utlåtande dels från General-tullstyrelsen och dels från Skogsstyrelsen, har låtit de öfriga framställningarne sig föredragas i sammanhang med skogskomiténs betänkande; och ehuru Kongl. Maj:t dervid funnit sig icke kunna i dess helhet gilla det förslag till en särskild skogsordning för Norrland, som komitéen framställt, hafva likväl, på sätt närmare inhemtas af härvid bilagda utdrag af det vid tillfället inför Kongl. Maj:t förda protokoll i finansärenden, många af komitéen förordade bestämmelser ansetts böra godkännas, jemte det såväl komiténs förslag som de hos Kongl. Maj:t gjorda framställningarne gifvit anledning till att nu gällande skogslagstiftning blifvit i flera vigtiga delar underkastad ett förnyadt öfvervägande och att dervid åtskilliga förslag till nya föreskrifter eller till ändring i de hittills varande framkommit, af hvilka några härmed af Kongl. Maj:t framläggas till pröfning af Riksdagen.

Beträffande derefter de *enskilda* skogarne, hvilka för riket i allmänhet af den senare skogslagstiftningen lemnats alldeles ovidrörda, har Landtbruks-akademien, efter hushållnings-sällskapens hörande, uti sin ofvan omförmälda framställning, förmått sig dela den af 19 hushållningssällskap uttryckta mening, att en ändamålsenlig skötsel å enskilda skogar ej ensamt på öfvertygelsens väg stode att vinna, utan att lagstiftningen i sådant syfte måste träda imellan, dervid Akademien ansett det böra stadgas, att skogsegare skall vara skyldig att efter afverkning bereda återväxt, och att kontrollen häröfver skall utöfvas af någon myndighet inom kommunen.

Uti de yttranden, som de särskilda landstingen med undantag af Gotlands häröfver afgifvit, har åsigten om behöfligheten af lagstiftningens mellankomst för skogsåterväxtens befrämjande blifvit med eller utan förbehåll biträdd af 11 landsting, nemligen af dem i Södermanlands, Wermlands, Westmanlands, Jönköpings, Kronobergs, Blekinge, Hallands, Göteborgs och Bohus, Elfsborgs och Skaraborgs län samt Calmar läns norra landstingsområde, hvartill sedermera kommit ett 12:te landsting, nemligen det i Westerbottens län, under det deremot de öfriga landstingen ansett en dylik mellankomst för närvarande icke behöfvas eller de i afseende derå

ifrågasatta bestämmelserna icke vara lämpliga. Af de nämnda 12 landstingen hafva endast 8, nemligen de i Jönköpings, Blekinge, Elfsborgs, Skaraborgs, Wermlands, Westmanlands och Westerbottens län och Calmar läns norra landstingsområde, instämt i Landtbruks-akademiens förslag att kontrollen öfver de ifrågavarande bestämmelsernas efterlefnad skulle uppdragas åt någon kommunalmyndighet, hvaremot Hallands samt Göteborgs och Bohus läns landsting ansett skogstjenstemännen böra i kontrollens handhafvande deltaga, och landstingen i Södermanlands och Kronobergs län afstyrkt dess uppdragande åt kommunalmyndighet.

Skogsstyrelsen, hvars utlåtande häröfver blifvit inhemtadt, har, med hufvudsaklig ledning af grunder, som Göteborgs och Bohus läns landsting i sitt yttrande angifvit, uppgjort ett förslag till författning angående skyldighet för enskilde skogsägare eller innehafvare att efter afverkning befordra skogens återväxt och hemställt att denna författning måtte antagas för de landstingsområden, hvilkas landsting utan erinringar godkänt de af Landtbruks-akademien uppställda punkterna; och slutligen har jemväl skogskomitén, som haft kännedom om Landtbruks-akademiens framställning i sitt skogsordningsförslag, intagit åtskilliga dermed öfverensstämmande stadganden.

De framställningar om åtgärders vidtagande för betryggande deraf, att den af naturen till skogsbörd egnade mark, som ej användes till andra för egaren mera afsevärda ändamål, må, om skogen derå afverkas, varda återförsatt i skogbärande skick, hvilka sålunda blifvit gjorda af Landtbruks-akademien, flera bland rikets landsting, Skogsstyrelsen och Skogskomitén, förtjena obestriddigen allt behjertande; och då berörda syftemål är ett sådant, för hvilket lagstiftningen, om den understöddes af allmänna meningen hos befolkningen, kan med något hopp om framgång verka, har Kongl. Maj:t funnit sig böra till Riksdagens pröfning framlägga ett förslag till förordning angående enskilde skogsegares skyldighet att efter afverkning sörja för skogsåterväxt.

Ett försök till lagstiftning i samma syftning har redan blifvit gjordt genom den särskildt för Gotland utfärdade förordningen af den 10 September 1869, hvilken dock skiljer sig från de af Landtbruks-akademien, Skogsstyrelsen och Skogskomitén föreslagna bestämmelser deruti att, under det enligt dessa förslag skogsegaren skulle direkt åläggas att draga försorg om återväxten, den nämnda förordningen deremot söker nå målet på en omväg, genom stadgandet att, då skogsmark blifvit sköflad eller förödd så, att skogens naturliga återväxt omöjliggöres eller äfventyras, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande eger förbjuda anlitande af hemmanets skog för annat än husbehof, tilldess egaren visat, att han vidtagit ändamålsenliga åtgärder för skogens återväxt å den afbrukade marken.

Emot ett sådant sätt att verka för målets vinnande har dock anmärkts, bland annat, dels att förbud mot en redan sköflad skogs begagnande till annat än husbehof synes vara temligen betydelselöst, dels att om författningens mening är, att, då af

en skog en del sköflats, återstoden skall ställas under det nämnda förbudet, det möter stora svårigheter att bestämma, när sköflingen nått en sådan omfattning, att förbudet bör inträda, dels ock att då det ju kan hända, att den under förbud ställda del af skogen är så beskaffad, att dess rätta skötsel fordrar afverkning utöver husbehofvet, förbudet i sådant fall skulle i strid med sitt ändamål föranleda till vanvård af skogen.

Dessa olägenheter hafva redan gjort sig på Gotland vid författningens tillämpning bemärkta, hvarföre ock dervarande länsstyrelse nyligen hos Kongl. Maj:t förordat ett af senaste landsting fattadt beslut, bland annat, om den ändring i författningen att skogsegare skulle såsom påföljd för skogssköfling alternativt kunna direkt åläggas att vidtaga ändamålsenliga åtgärder för beredande af återväxt; Och då derjemte de omförmälda förslagen framför nyssnämnda författning hafva den stora fördelen att lemna egarens dispositionsrätt öfver den växande skogen helt och hållet oantastad, så har den förordning, som af Kongl. Maj:t framlägges till Riksdagens pröfning, ansetts heldre böra grundas på dessa förslag än affattas i enlighet med den för Gotland redan gällande författningen.

Vidare och då i betraktande af de högst olika förhållandena i olika delar af riket och de skiljaktiga åsigter, som hos de särskilda landstingen försports, det svårigen kan antagas, att den förordning, som Kongl. Maj:t nu går att föreslå, skall finnas lämplig för alla rikets län, samt dertill kommer, att enligt denna förordning kontrollen öfver dess efterlefnad skulle öfverlemnas åt tillsyningsmän, valde å kommunalstämma, och der så beslutas, jemväl åt skogsfiskaler tillsatte af landstinget, så att det måste blifva i väsendtlig mån beroende af det intresse, hvarmed förordningen af de kommunala myndigheterna omfattas, huruvida densamma skall medföra påräknadt gagn eller icke, har samma förordning blifvit så uppställd, att, om den antages, dess bestämmelser skulle blifva gällande endast för de delar af riket, hvilkas landsting förklara sig sådant önska.

Under åberopande för öfrigt af hvad härvid bilagda protokollsutdrag i frågan vidare innehåller, vill Kongl. Maj:t alltså härmed föreslå Riksdagen att antaga följande:

Förordning

angående enskilde skogsegares skyldighet att efter afverkning sörja för skogsåterväxt.

§ 1.

I de orter, Kongl. Maj:t uppå vederbörande landstings förslag bestämmer,

skall all af naturen till skogsbörd egnad mark dertill bibehållas, der den ej odlas till åker eller äng eller afrödjes till trädgård eller byggnadstomt eller för annat likartadt ändamål.

§ 2.

Mom. 1. Sker afverkning af skog å mark, som enligt föregående § skall till skogsbörd bibehållas, vare jordens egare skyldig att sörja för fullgod återväxt och att, om för återväxtens betryggande erfordras särskilda åtgärder, såsom afstängning, sådd eller plantering, dem verkställa. Gör han det ej, ege Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet att med utsättande af de åtgärder, som för ändamålet pröfvas nödiga, vid vite ålägga jordegaren att dessa åtgärder inom förelagd tid med viss del årligen fullborda. Ställer sig icke jordegaren denna föreskrift till efterrättelse, varde han fälld till vitet, hvilket tillfaller landstinget, och ny tid honom förelagd, vid äfventyr att, om äfven den försittes, arbetet kommer att på hans kostnad genom allmän försorg utföras. Låter han äfven denna tid förflyta utan att sin skyldighet fullgöra, förordne Kongl. Maj:ts Befallningshafvande skogstjensteman att besörja om den föreskrifna åtgärdens verkställande; och må kostnaden här för förskjutas af landstingets medel emot ersättning, som hos den tredskande uttages.

Mom. 2. Hvad nu är sagdt om jordens egare skall, i fall jorden på grund af arrende eller dylikt aftal af annan innehafves, gälla i afseende på denne, med rätt för honom att för den kostnad, han till befrämjande af skogsåterväxt fått vidkännas och som icke finnes härröra af hans egen försumlighet eller vanvårdnad i laga ordning erhålla ersättning af jordens egare. Saknar jordens innehafvare tillgång till gäldande af kostnad, som för befrämjande af skogsåterväxt blifvit af landstingsmedel förskjuten, må denna kostnad, i den mån densamma, enligt hvad nyss är sagdt, pröfvas böra slutligen drabba jordegaren, omedelbart hos denne af landstinget utsökas.

§ 3.

Mom. 1. För utöfvande af uppsigt öfver skogsåterväxtens befrämjande skola för hvarje kommun å kommunalstämma utan särskilde tillsyningsmän, hvilka hafva till åliggande att, när försummelse i berörda hänseende någonstädes inom kommunen eger rum, derom göra anmälan hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande; egande jemväl landstinget att, der så finnes lämpligt, tillsätta särskilda skogsfiskaler, för att inom landstingsområdet jemte kommunernas tillsynings-

män hafva uppsigt öfver skogsåterväxtens befrämjande och dervid anmärkta försummelser hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anmäla.

Mom. 2. Jägmästare eller de, som deras tjenst förrätta, kunna dock icke vara skogsfiskaler eller tillsyningsmän.

§ 4.

Mom. 1. Anmäles af skogsfiskal eller tillsyningsman, att försummelse i afseende å skogsåterväxtens befrämjande skett, eller förekommer eljest anledning dertill, ege Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, innan föreläggande, enligt § 2 här ofvan, meddelas att, efter vederbörandes hörande, förordna skogstjensteman att med gode män förhållandet å stället i jordinnehafvarens närvaro undersöka samt att, der försummelse finnes ega rum och åtgärder för skogsåterväxtens betryggande icke redan äro föreskrifna, afgifva förslag till de åtgärder, som i sådant afsende böra föreskrivas, äfvensom till den tid, hvarinom arbetet skäligen kan vara avslutadt, och huru mycket deraf bör årligen verkställas.

Mom. 2. Kostnaden för dylik undersökning skall, då den föranleder till något åläggande för jordinnehafvaren, hvilket vinner laga kraft, af denne gäldas, men eljest, äfvensom då tillgång hos jordinnehafvaren saknas, af landstingsmedel utgå.

§ 5.

Mom. 1. De gode män, hvilka skola hafva att jemte skogstjensteman verkställa sådana undersökningar, som i § 4 omförmälas, utses inför Häradsrätt i samma ordning som ledamöter i Egodelningsrätt, två för hvarje länsmansdistrikt.

Mom. 2. Dessa gode män väljas för två år i sender, och böra vid hvarje undersökning två ojäfviga sådana vara tillstädes, helst de, som blifvit utsedda för det distrikt, der undersökningen skall ske.

Mom. 3. Under förrättning samt resan dit och derifrån njute gode männen ersättning för underhåll och skjuts såsom för gode män vid landtmäteriförrättning är stadgadt.

§ 6.

Den, som icke nöjes med Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes beslut i de mål, hvarom här ofvan sägs, ege att deröfver hos Kongl. Maj:t föra klagan i den ordning, som för fullföljd af talan i ekonomimål i allmänhet är stadgadt; dock lände,

intilldess Kongl. Maj:t annorlunda förordnat, det öfverklagade beslutet till efterrättelse, der ej verkan af klagan skulle derigenom omintetgöras.

Af det vid den nådiga propositionen fogade statsrådsprotokoll för den 30 sistlidne Januari jemte de till ärendet hörande handlingar, hvilka varit Utskottet tillhandahållna, inhemtas,

att Landbruksakademien, efter hushållningssällskapens hörande, till Kongl. Maj:t i April 1870 inkommit med underdånig framställning. hvarigenom Akademien, med uttalande af den åsigt att ändamålsenlig skötsel af enskildes skogar ej ensamt på öfvertygelsens väg stode att åstadkomma, utan att för vinnande af detta syfte lagstiftningen måste mellankomma, hemställt, att i sådant hänseende skogsägare borde åläggas efter afverkning bereda skogsåterväxt och kontrollen häröfver uppdragas åt någon myndighet inom kommunen;

att med anledning häraf Kongl. Maj:t låtit från samtliga landstingen inforra yttranden, om och i hvad mån stadganden, öfverensstämmande antingen med dem, som meddelats genom Kongl. Förordningen den 10 September 1869 till förekommande af skogsförödelse på Gotland, eller med dem, som Landbruksakademien föreslagit, kunde anses vara för de enskildes skogar i de särskilda länen erforderliga och ändamålsenliga;

att samtliga landstingen lemnat obestridd statens befogenhet att genom lagstiftning mellankomma till förhindrande af sköfling af de enskildes skogar;

att Göteborgs och Bohus läns landsting afgifvit underdånigt förslag till författning för länet, hvilket förslag, med bibehållande af samma uppställning som Gotlandsförfattningen, derifrån afviker så till vida, att förslaget innehåller förpligtelse för jordegaren att till staten eller kommunen mot lösen afstå skoglös ödemark; och att Gotlandsförfattningens stadgande om sköflad skogs ställande under förbud för annat begagnande än till husbehof blifvit utbytt mot föreläggande, vid vite, att inom viss tid draga försorg om återväxten; samt att uppsigt öfver författningens efterlefnad skulle anförtrös åt *krono- och jägeribetjening*, jemte å kommunalstämma utsedde tillsyningsmän;

att landstinget i Jönköpings län uttalat den åsigt, att Gotlandsförfattningen vore för länet lämplig;

att det år 1870 samlade landsting i Elfsborgs län anslutit sig hufvudsakligen till Landbruksakademiens förslag; hvaremot 1872 års landsting, med förmälan att Gotlandslagen redan medfört goda verkningar för sin ort, utan att något

missnöje från jordegares sida försports, hos Kongl. Maj:t i underdånighet hemställt, att Kongl. Maj:t täcktes för Elfsborgs län utfärda enahanda lag som för Gotland;

att Westerbottens läns landsting anhållit om tillämpning för länet af Gotlandslagen i förening med förbud mot export af pitprops och sparrar; samt

att, — landstingen i Göteborgs och Bohus samt Elfsborgs län oberäknade, — 8 landsting yttrat benägenhet för förslaget om direkt åläggande för skogsägare att efter afverkning sörja för återväxt; hvaremot öfriga landstingen antingen ansett statens mellankomst till befrämjande af den enskilda skogshushållningen för närvarande icke behövas eller funnit de ifrågasatta bestämmelserna icke lämpliga.

Uti underdånigt utlåtande den 4 Juli 1871 har Skogsstyrelsen tillstyrkt:

dels att Gotlandslagen oförändrad måtte förklaras gällande för Jönköpings län;

dels att det af Göteborgs och Bohus läns landsting afgifna förslag, med vissa af Skogsstyrelsen föreslagna ändringar, måtte blifva lag för det länet jemte norra delen af Kalmar län, samt Blekinge, Elfsborgs och Skaraborgs län äfvensom Halland;

dels ock att med skogslagstiftningen för öfriga orter i riket måtte anstå.

Då nämnda, af Skogsstyrelsen omarbetade förslag ligger till grund för det förslag, Kongl. Maj:t nu för Riksdagen framlagt, har till en början någon tvekan uppstått, huruvida detta förslag är afsedt för hela riket; en tvekan, som icke minskats genom yttrandet i den nådiga propositionen, att "det svårigen kan antagas, att den förordning, som Kongl. Maj:t nu går att föreslå, skall finnas lämplig för alla rikets län".

Måhända åsyftas i berörda yttrande egentligen de Norrländska länen, såsom de, der författningen ej ansetts lämplig.

Emellertid har, enligt hvad ofvan omörmälda statsrådsprotokoll (sid. 40) utvisar, föredragande departementschefen, till stöd för sin underdåniga hemställan om uppskof med pröfningen af ett utaf Gotlands landsting antaget och af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande förordadt förslag till vissa ändringar i Gotlandsförfattningen, anfört, att det läte tänka sig, att landstinget, efter erhållen kännedom af nu förevarande författningsförslag, "möjligen skulle, om berörda *för rikets öfriga län afsedda* förslag vinner Riksdagens bifall, finna detsamma böra äfven för Gotland blifva gällande".

Af detta Departementschefens yttrande framgår således, att den föreslagna författningen är afsedd eventuellt för hela riket.

Vidkommande grunderna för Kongl. Maj:ts förslag hänvisar Utskottet till den utredning, som förekommer i statsrådsprotokollet (sid. 30—37).

I afseende

I afseende på skilnaden emellan Gotlandsförfattningen och Landtbruksakademiens förslag erinras i samma protokoll, att den egentliga skilnaden emellan båda består deri, att under det, enligt Akademiens förslag, skogsegaren skulle direkt åläggas att draga försorg om återväxten, söker deremot Gotlandsförordningen att nå målet på en omväg, genom stadgande att, då skogsmark blifvit sköfjad eller förödd, så att skogens naturliga återväxt omöjliggöres eller äfventyras, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande eger förbjuda anlitande af hemmanets skog för annat än husbehof, till dess egaren visat, att han vidtagit ändamålsenliga åtgärder för skogens återväxt å den afbrukade marken. Och då efter hvad i statsrådsprotokollet vidare förekommer, en författning syntes heldre böra grundas på Akademiens förslag, än affattas i öfverensstämmelse med Gotlandsförfattningen, så åberopas såsom skäl för denna mening, att nyssnämnda förslag direkt leder till det åsyftade målet, eller skogsåterväxtens befrämjande, och "har den stora fördelen att lemna egarens dispositionsrätt öfver den växande skogen helt och hållet oantastad".

Utskottet har ingalunda förbisett vigten af den bestämmelse i Kongl. Maj:ts förslag, att Korungens Befallningshafvande skulle hafva att, med utsättande af viss tid och vite, meddela föreskrifter om skogsåterväxtens befrämjande på afbrukad skogsmark. Men Utskottet förmår ej inse fördelen för det allmänna deraf att, då någon gjort sig skyldig till skogsförödelse, hans dispositionsrätt öfver den återstående skogen lemnas oantastad.

Vid val emellan en författning, grundad, såsom förhållandet är med den af Kongl. Maj:t föreslagna, *endast* på direkt åläggande af återplanteringsskyldighet, och en lag sådan som Gotlandsförordningen, måste Utskottet för sin del alltså obetingadt föredraga den senare, redan af det skäl, att denna — likasom äfven 1856 års skogskomités förslag — grundar sig på den så kallade fridlysningsprincipen.

Tillämpningen af denna princip i skogslagstiftning är, på ett i Utskottets tanke fullt riktigt och öfvertygande sätt, motiverad i en vid öförmälda komitéts betänkande fogad reservation, afgifven af en ledamot, som i denna fråga icke var med pluraliteten ense.

Efter att hafva vidrört den af några omfattade åsigten, att ingen påföljd och intet hinder bör finnas i lag stadgad för enskild jordegare, som vill föröda sin skog, yttrar bemälda komitéledamot följande:

"I afseende på den andra åsigten, den nemligen, att i stället för fridlysningsprincipen, som ligger till grund för komiténs förslag, antaga och, såsom ett för hela landet gällande dekret, påbjuda återplanterings-skyldigheten, måste man onekligen finna den förtjent af uppmärksamhet, om änskönt, vid en närmare granskning samt tillämpningsförsök å de norra, egentliga skogsarterna, man stöter på svårigheter, hvilka göra den alldeles opraktisk för närvarande förhållanden i

Sverige, i sin helhet taget, såväl i afseende å folklyne och institutioner i allmänhet, som äfven, till ej ringa del, i afseende å territoriala och lokala omständigheter. Betraktar man med noggranhet de frukter, denna princip burit i de länder, der den varit eller är gällande, skall man ock med dem finna sig föga tillfredsställd. Man behöfver blott med uppmärksamhet genomläsa komiténs utdrag utur den utländska lagstiftningen, för att finna detta omdöme från svensk synpunkt bekräftadt. Principens ultima ratio är expropriation, eller jordegarens depossiderande.

Fridlysningsprincipen eger deremot i vårt land icke allenast urminnes häfd, utan ock stöd af nu gällande lag, i hvad allmänningar angår. Folket vet hvad den betyder och erkänner dess moraliska giltighet. Dess nytta och användbarhet har erfarenheten lagt i dagen. Utsträckning af denna princip, jemväl till privatskog, i de fall der samhällets väl så fordrar, är det lindrigaste tvång, som med praktisk verkan kan påläggas. Då expropriation väl måste erkännas såsom ett ingrepp i eganderätt, utgör deremot fridlysningen, sådan den af ålder varit ansedd, endast ett uppskof af nyttjanderättens utöfning. Expropriationen fordrar ersättnings gifvande, såvida icke all rättvisa skall varda åsidosatt. Fridlysningen kräfver ingen uppoffring af den enskilde och medför således intet rättvist ersättningsanspråk; ty att afstå från en samhällsvädlig och förbjuden devastation, d. v. s. från en till sin natur oloflig handling, kan icke af samhället erkännas såsom uppoffring. Fridlysningen är allmänt tillämplig öfver hela landet. Undantagsstadganden erfordras icke; men tillämpningen kan likväl, utan skada, modifieras efter olika naturförhållande och landssed, der sådant möjligtvis skulle kunna vara af nöden. Första pröfningen är i hvarje fall anförtrodd åt sakkunnige män, och den sista ligger, på vanlig besvärsväg, i Eders Kongl. Maj:ts händer. Någon orättviså kan då icke ifrågakomma — än mindre vinna fastställelse“.

Utöfver hvad i nyssberörda hänseende är sagdt, har Utskottet föga att tillägga.

Emot de bestämmelser, som innehållas i Gotlandsförordningen, har, såsom af statsrådsprotokollet (sid. 35) framgår, anmärkts, bland annat, dels att förbud mot en redan sköfjad skogs begagnande till annat än husbehof synes vara temligen betydelselöst, dels att, om författningens mening är att, då af en skog en del sköflats, återstoden skall ställas under det nämnda förbudet, det möter stora svårigheter att bestämma, när sköflingen nått en sådan omfattning, att förbudet bör inträda, dels ock att, då det ju kan hända, att den under förbud ställda del af skogen är så beskaffad, att dess rätta skötsel fordrar afverkning utöfver husbehofvet, förbudet i sådant fall skulle, i strid med sitt ändamål, föranleda till vanvård af skogen.

Dessa anmärkningar, i den mån de ansetts grundade, hafva ock, jemte vissa af erfarenheten ådagalagda smärre brister i författningen, föranledt ofvan

omförmälda af landstinget och Kongl. Maj:ts Befallningshafvande på Gotland gjorda förslag till vissa ändringar i densamma. Och då Utskottet föreställer sig, att författningen, i berörda syfte omarbetad, skall finnas, mer än Kongl. Maj:ts förslag, tillämplig för de flesta orter i mellersta och södra delarne af riket, har Utskottet trott sig böra företaga en sådan omarbetning, med upptagande tillika af åtskilliga bestämmelser ur Kongl. Maj:ts förslag.

Utskottet har ansett nödig försigtighet bjuda, att en sådan författning som den nu ifrågavarande ej må kunna blifva gällande, derest ej framställning derom af landsting beslutas med en röstöfvervigt af två tredjedelar utaf de afgifna rösterna.

Äfven i några få andra hänseenden har Utskottet afvikit såväl från Gotlandsförfattningen som från de omförmälda förslagen. Så har Utskottet i § 1, bland undantagen från hvad som skall till skogsbörd bibehållas, upptagit mark, som afstänges till "nödig beteshage". Uttrycket är hemtadt från en motsvarande föreskrift i den norrländska skogskomiténs förslag (§ 44). Det är icke utan tvekan, Utskottet infört denna bestämmelse. Men den har ansetts nödig för undanröjande af betänkligheter emot förslaget.

Den närmaste tillsynen öfver författningens efterlefnad bör, enligt Utskottets åsigt, utöfvas af kronobetjeningen. Deri ligger i sjelfva verket intet nytt. De flesta anmälanden om öfverträdelse af författningen för Gotland hafva skett genom kronobetjeningen. Dess behörighet att göra sådan anmälan har ansetts följa af ett uttryck i 2 mom. 4 § af Gotlandsförordningen, hvilket uttryck återfinnes i 1 mom. 4 § af Kongl. Maj:ts förslag och kan anses medföra behörighet för hvem som helst att hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande göra anmälan om öfverträdelse af författningen. En så vidsträckt angifvelserätt har Utskottet deremot ansett icke böra ega rum.

Antalet af de tillsyningsmän, landstinget skulle ega förordna, synes kunna utan olägenhet lemnas obestämdt, då det torde komma att rättas efter behovet.

Genom förslaget att gode män vid landtmäteriförrättningar skola biträda äfven vid skogsbesigtningar, har Utskottet ansett kunna vinnas, bland annat, den fördel att särskilda val ej behöfva anställas.

Utskottet föreställer sig icke, att den författning, Utskottet går att föreslå, skall vara tillräcklig till hämmande af den pågående skogssköfvingen i Norrland. Men till detta ämne lærer Utskottet få längre fram i förevarande utlåtande återkomma.

På grund af det anförda får Utskottet vördsamt hemställa,
att Riksdagen, med förklarande att Kongl. Maj:ts förslag ej kan oförändradt bifallas, måtte för sin del besluta en förordning angående åtgärder till förekommande af skogsförödelse, så lydande:

I afseende på enskildes skogar inom de orter, som Kongl. Maj:t, på framställning, grundad på ett af lagtima landsting med två tredjedelar af de afgifna rösterna fattadt beslut, finner skäl bestämma, varder härigenom förordnad som följer.

§ 1.

Den egentliga skogsmarken skall till skogsbörd bibehållas, der den ej odlas till åker eller äng, afstänges till nödig beteshage eller rödjes till trädgård eller byggnadstomt eller för annat likartadt ändamål.

§ 2.

Mom. 1. Sker afverkning af skog å mark, som enligt föregående § skall bibehållas till skogsbörd; och varda ej fröträd, ungskog eller växande plantor lemnade kvar till den mängd och beskaffenhet, att deraf kan vinnas fullgod återväxt; vare jordens innehafvare skyldig att ofördröjligen derom draga försorg genom sådd, plantering eller andra åtgärder. Gör han det ej, ege Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet att ej allenast, med utsättande af de åtgärder, som för ändamålet anses erforderliga, vid v. e ålägga jordens innehafvare att dessa åtgärder inom viss tid och, der flere års tid dertill fordras, med viss del årligen fullborda, utan ock, om så nödigt pröfvas, ställa den återstående skogen, eller viss del deraf, vid vite under förbud antingen så, att den ej må anlitas för annat än husbehof, eller ock på det sätt, att träd under vissa dimensioner ej må från egendomen säljas eller bortföras.

Mom. 2. Visas det att å skog, som är under förbud ställd, vidtagits föreskrifna åtgärder för skogsåterväxt å den afbrukade marken; varde förbudet af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande återkalladt; dock åligge skogens innehafvare att deråt fortfarande egna den vård, som fordras för återväxtens betryggande, vid äfventyr att förbudet eljest förnyas.

Mom. 3. Är skogsförödelse, hvarom i denna § sägs, orsakad af annan än jordens innehafvare, ege denne, för skada eller förlust, som deraf honom tillskyndas, söka sitt åter af den skyldige. Samma lag vare i dylikt fall för jordens egare.

§ 3.

Mom. 1. För utöfvande af uppsigt öfver denna författnings efterlefnad

skola, i den ordning vederbörande landsting bestämmer, tillsyningsmän utses. Dessa hafva till åliggande att, när föreskrift i författningen eller beslut, som med tillämpning deraf är gifvet, öfverträdes eller icke behörigen iakttages, derom hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande göra anmälan.

Mom. 2. Dessa tillsyningsmän skola affönas af landstingsmedel; och må till sådan befattning ej utses tjänstförrättande revierförvaltare.

Mom. 3. Lika behörighet med tillsyningsman ege ock skogstjensteman, som ej är tjänstförrättande revierförvaltare, äfvensom kronobetjente.

§ 4.

Mom. 1. Sker sådan anmälan, som i § 3 sägs, ege Kongl. Maj:ts Befallningshafvande förordna tjänstförrättande revierförvaltare eller annan lämplig skogstjensteman att, med biträde af två ojäfvige gode män, förhållandet å stället undersöka vid syn, hvarom kungörelse förut skall å en söndag i socknens kyrka uppläsas.

Mom. 2. Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som bör, efter hållen syn och vederbörandes hörande, beslut i ämnet meddela, ege ock, der det af omständigheterna påkallas, att genom särskildt beslut, innan slutligt utslag meddelas, ställa skog tillsvidare under sådant förbud, som i § 2 omtalas.

Mom. 3. Kostnaden för syn, hvarom i denna § sägs, skall, om på grund deraf vite varder stadgadt eller tillämpadt eller skog under förbud ställd, gäldas af jordens innehafvare, men eljest, äfvensom då tillgång hos honom saknas, utgå af landstingsmedel.

§ 5.

Såsom gode män vid syn, som i § 4 omtalas, skola de biträda, som äro utsedde till gode män vid landtmäteriförrättningar; och skall i fråga om kallelse å gode män samt om ersättning till dem gälla hvad angående gode män vid landtmäteriförrättningar är stadgadt.

§ 6.

Vite, som enligt denna författning ådömes, tillfalle vederbörande landsting.

§ 7.

Den, som icke nöjes med Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes beslut i de

mål, hvarom här ofvan sägs, ege att deröfver hos Kongl. Maj:t föra klagan inom den tid, som i nådiga Förordningen den 14 December 1866 är föreskrifven för besvär's anförande i mål, som handläggas af förvaltande myndigheter och embetsverk; dock lände det öfverklagade beslutet till efterrättelse intill dess annorlunda förordnas.

2:o.

Uti en inom Andra Kammaren afgifven motion (N:o 20) har Herr *Fr. Malmberg* framställt förslag i tio punkter rörande åtskilliga med skogslagstiftningen sammanhängande frågor.

Sedan motionären, med Kammarens bifall, återtagit senare momentet i tredje punkten äfvensom femte och sjette punkterna; och motionen i sitt sålunda förändrade skick blifvit af båda Kamrarne öfverlemnad till Särskilda Utskottets behandling, har Utskottet, som i redan afgifna utlåtanden yttrat sig rörande sjunde, åttonde och nionde punkterna, nu att utlåta sig öfver första och andra punkterna, förra momentet i tredje punkten samt fjerde och tionde punkterna i motionen.

Uti motionens *första* punkt är föreslaget, att nyttjanderätt till skog på viss tid ej må utsträckas öfver tio år och dylik öfverlåtelse ej berättiga till afverkning af träd under 8,₃ dicimaltum 16 fot från roten.

Detta förslag öfverensstämmer med föreskrifterna i den norrländska skogskomiténs förslag till skogsordning, Kap. 9, §§ 48 och 53.

Vid underdånig föredragning af komiténs betänkande, har, enligt hvad statsrådsprotokollet för den 30 sistlidne Januari (sid. 48—51) visar, föredragande departementschefen yttrat följande:

»Såsom jag redan här ofvan nämnt, har komitén i förevarande Kap. IX föreslagit bestämmelser jemväl för s. k. skogsköp.

Dermed förstås ett aftal, hvarigenom en skogsegare oftast mot en vid aftalens ingående i ett för allt bestämd köpesumma till annan person för viss tid, i Norrland af gammalt vanligen 50 år, upplåter rättighet till skogens afverkande med eller utan dervid fästadt förbehåll om vissa minimidimensioner å de träd, som skola få afverkas.

Bruket af dylika afverkningsrättsupplåtelse har sin allmänna anledning och sitt berättigande i samma omständigheter som annan arbetets fördelning. För det ändamålsenliga tillgodogörandet af skogsprodukter fordras nemligen likasom för annan industri vissa specialinsigter och erfarenhet, förmåga att anskaffa och använda arbetsfolk samt nödiga tillgångar att förskottera deras aflöning m. m. Och då en hemmansegare saknar dessa medel att draga afkastning af sin skog, hvilken han dock ej vill genom försäljning afhända sig, emedan han inser dess värde för framtiden och äfven behöfver skogsbetet för sina kreatur, är ingenting naturligare än att han genom upplåtande åt en annan af afverkningsrätt å skogen skaffar sig större inkomst af denna egendom, än han sjelf kan derur uttaga och på samma gång ledighet att använda sin omtanke och sitt arbete på den näring, som är hans specialitet, åkerbruket eller boskapsskötseln. Mångenstädes skulle ock skogstillgångar, som ej kunna tillgodogöras utan så betydliga kostnader för utdrifning, strömmrensning och flottning, att hemmansegaren ej kan anskaffa dertill nödiga medel, blifva gagnlöst förspillda, om ej ett bolag eller en enskild affärsman, som disponerar erforderligt kapital, men ej har lust att öfvertaga hemmansbruket i öfrigt, kunde genom ett afverkningskontrakt förvärfva sig rätt att till sin nytta använda skogen. Under sådana förhållanden läser det ej böra ifrågasättas att alldeles förbjuda eller ens väsendtligen försvåra ingäendet af dylika kontrakt.

Emellertid synes det onekligen ligga något oegentligt deruti, att en egendomsegare skall genom ett afverkningskontrakt kunna från egendomen skilja och såsom lösöre försälja hvad som icke vid försäljningstiden finnes till eller under den närmaste framtiden blir egendomens afkastning, utan först i hans barns eller barnabarns tid kommer att växa å egendomen; och då dertill kommer att det näppe-ligen är vare sig för köpare eller säljare möjligt att bilda sig ett något så när riktigt omdöme om det värde, som skogsprodukter kunna ega efter förloppet af flera decennier, så torde en dylik försäljning, om den gäller för mycket lång tid, icke kunna anses lämplig.

Vidare ligger vid afverkningskontrakten en våda för *skogen* deri, att densamma genom ett dylikt kontrakt i väsendtlig mån undandrages egarens vård och kommer i händerna på en köpare, som vid utöfningen af sin afverkningsrätt icke har något intresse i bevarandet af skogsmarkens värde eller annat motiv att skona skogen, och som derföre, jemte det han till det yttersta uttager sin rätt, ofta ovarsamt och vårdslöst behandlar hvad af skogen icke hörer derunder; och får en dylik vanvård fortgå under en lång följd af år, så kommer skogen lätteligen i sådant förfall, att den ej utan ansträngningar, som möjligen öfverstiga egarens förmåga, kan återbringas i sitt förra skick.

De förslag, som till förebyggande af afverkningskontraktens menliga verkningar blifvit af skogskomitén i §§ 48 och 53 framställda, åsyfta dels inskränkning af den tid, för hvilken sådana kontrakt må kunna uppgöras, i hvilket afseende

komitén föreslagit högst 10 år, och dels fastställande af en viss minimidimension, nemligen 8,3 dec.-tum i genomskärning vid 16 fots afstånd från storändan, hvarunder träd ej skulle få på grund af dylikt kontrakt afverkas; hvarjemte komitén ansett afverkningsrättsupplåtelsen icke böra få ega rum, såvida från hemmanet redan skett så stora afsöndringar för skogsbruk, att den återstående skogen icke lemnar tillgång till mer än hemmanets eget husbehof.

Skogsstyrelsen, som, derest utskeppningsförbud för smärre virke ej skulle komma till stånd, ansett stadgandet om minimidimensionen behöfligt, har i afseende å den föreslagna tidsbestämmelsen anmärkt, att, då de strömrrensnings- och utdrifningskostnader en skogsköpare måste vidkännas för tillgodogörande af den inköpta afverkningsrätten understundom vore så betydliga, att han, för att, jemte skälig vinst, erhålla godtgörelse för dessa, kan behöfva mer än 10 år, tiden för afverkningsrättsupplåtelser enligt styrelsens åsigt borde bestämmas till högst 20 år, eller samma tid hvarå enligt § 19 i utsyningsförordningen afverkningsrätt å kronoparker får högst upplåtas.

För min del kan jag icke biträda komiténs och Skogsstyrelsens åsigt om lämpligheten af ett förbud mot att, på grund af afverkningskontrakt, fälla träd under den nämnda storleken. Ett dylikt förbud skulle nemligen omöjliggöra alla på kolning syftande skogsköp och förhindra skeppsbyggare, snickerifabriker m. fl. att genom sådana, egna eller andras, köp förvärfva det mindre virke de för sin näring behöfva. Dessutom kan ett sådant förbud ej gerna stadgas utan medgifvande af undantag åtminstone för det smärre virke, som erfordras till strömbyggnader, flottbommar eller andra för timmerutdrifningen nödiga anstalter äfvensom, der ordnad hushållning är införd, för gallringsvirket, hvarigenom allt åter ett vidsträckt fält skulle öppnas för eludering af förbudet, hvilket redan i och för sig måste blifva synnerligen svårt att upprätthålla. Då vidare statens intresse i skogens bevarande är detsamma antingen skogens afverkande bedrifves af egaren sjelf eller af en skogsköpare, så lærer det allmänna rättsmedvetandet svårligen erkänna befogenheten af ett sådant förbud, om det skall gälla i ena fallet men icke i det andra.

Deremot ser jag intet hinder för att genom inskränkning af tiden för afverkningskontrakts bestånd minska den oegentlighet, som, enligt hvad jag förut nämnt, vidlåder dessa kontrakt, då de omfatta allt för lång tidrymd, och tillika i någon mån afhjelpa de öfverklagade missbruken af dylika kontrakt; och torde dervid på det af Skogsstyrelsen anförda skäl, denna tid, som nu anses kunna utsträckas ända till 50 år, böra bestämmas till högst 20 år.

Beträffande åter det föreslagna stadgandet att afverkningsrätt ej må upplåtas, såvida från hemmanet förut är till skogsbruk afsöndrad så stor del af egovidden, att den återstående skogen icke öfverstiger hvad för hemmanets eget behof af skogsalster tarfvas, vill jag nu endast anmärka, att det för syftet med

ett sådant stadgande synes vara likgiltigt, om de föregående afsöndringarne skett till skogsbruk eller för annat ändamål.

Vidare och då, på sätt jag ofvan nämnt, för skogen den egentliga vådan af afverkningskontrakt ligger deri, att innehafvaren af afverkningsrätten saknar allt intresse i skogens bevarande, så anser jag denna brist böra och kunna suppleras genom ett lagstadgande, som ålägger honom att vid utöfningen af sin rätt sörja för skogens återväxt samt att, om särskilda åtgärder för återväxtens betryggande erfordras, dem verkställa. Och som faran för skogens misshandling snarare ökas än minskas i den mån afverkningstiden närmar sig sitt slut, lär den skyldighet icke böra upphöra samtidigt med kontraktet, utan i afseende på åtgärder för återväxt, hvilka efter af skogsköparen verkställd afverkning kunna erfordras, fortfarande ännu någon tid, t. ex. 3 år efter kontraktets upphörande. Kontrollen öfver det nämnda stadgandets efterlevande torde med trygghet kunna öfverlemnas åt skogsegaren sjelf, hvilken, sedan köpesumman är qvitterad, säkerligen icke skall vara benägen att öfverse med åsidosättande af någon skogsköparens skyldighet till förmån för skogen. Då vidare gagnet af stadgandet icke bör komma skogsegaren till godo annorlunda än genom förbättring af skogen, så bör, i händelse skogsköparen försummar att vidtaga nödiga anstalter för återväxten, någon betalningsskyldighet icke åligga honom förr än skogsegaren visar, att samma anstalter blifvit genom hans egen försorg vidtagna, då skogsköparen skulle vara förpligtad att ersätta den dermed förenade kostnad. Och som skogsegaren följaktligen kan blifva skogsköparens fordringssegare, och det vid sådant förhållande icke synes billigt, att den säkerhet för fordringen, som förefinnes i den då ännu återstående afverkningsrätten, skulle kunna af skogsköparen förskingras, förr än fordringen blifvit betald, så anser jag skogsegaren böra beredas tillfälle att, derest hans ersättningskraf hos Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande finnas vara af tvistig beskaffenhet, kunna få all vidare utöfning af afverkningsrätten inställd, till dess laga dom i målet fallit, dervid likväl sådana försigtighetsmått naturligtvis måste stadgas, att en sådan inhibition icke utan giltig anledning kommer att ega rum.

På dessa grunder anser jag en förordning angående upplåtelse af afverkningsrätt å skog, som tillhör enskildt hemman eller lägenhet, böra byggas; men då detta ämne står i nära sammanhang med frågan om stadgande af allmän skyldighet för enskilda skogsegare att efter afverkning sörja för återväxt af skogen, hvarom jag här förut föreslagit aflåtande af nådig proposition till Riksdagen, så torde, i afvaktan på den utgång nämnda proposition kommer att hos Riksdagen erhålla, lämpligen kunna anstå med uppgörande af ett sådant förordningsförslag, hvaröfver för öfrigt med afseende hufvudsakligen å den ifrågasatta inskränknigen i tiden för afverkningsrättsupplåtelsens bestånd, Högsta Domstolens yttrande lär böra inhemtas“.

Mot de åsigter, hvilka sålunda blifvit uttalade, har Utskottet ej funnit anledning att göra någon erinran. I följd häraf och då, såsom af statsrådsprotokollet framgår, frågan om utarbetande af förslag till förordning angående upplåtelse af afverkningsrätt lärer komma att hvila i afbidan på den utgång, nådiga propositionen rörande lagstiftning i afseende på enskildes skogar kommer att hos Riksdagen erhålla, får Utskottet vördsamt hemställa,

- a) att första punkten i Herr Malmbergs motion ej må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.
-

Efter att hafva omförmält, hurusom det vore för landet nyttigt och ledande till en bättre skogsvård, om större skogsegendomar med full eganderätt kunde få bildas genom köp från hemman, och att af sådan anledning en förändring i nuvarande lag om hemmansklyfning och jordafsöndring vore behöflig, har Herr Malmberg i 4:de punkten af sin motion föreslagit, att afsöndring med full eganderätt af skogsmark från hemman må tillåtas med vilkor, att den afsöndrade skogsmarken deltager till behörig andel i hemmanets onera och nödig skogsareal till vedbrand och byggnadsvirke för hemmanets behof före afsöndringen aftages.

Äfven denna fråga är, hvad Norrland angår, vidrörd af den Norrländska skogskomitén, som i förslaget till skogsordning upptagit detaljerade föreskrifter i ämnet, afvikande i viss mån från hvad stadgadt är i § 8 af Kongl. förordningen om hemmansklyfning och jordafsöndring den 6 Augusti 1864, sådan samma § lyder i Kongl. kungörelsen den 8 September 1868.

Enligt hvad det vid Kongl. Maj:ts proposition fogade statsrådsprotokollet (sid. 41—47) utvisar, har föredragande departementschefen, på anförda skäl, förklarat sig vilja föreslå, att lydelsen af nämnda paragraf må ytterligare förändras; dock skulle, öfver det af departementschefen tillika framlagda förslag till sådan ändring, innan detsamma komme att företagas till nådig pröfning, Kammar-kollegii underdåniga utlåtande infordras.

Då således den fråga, som utgör föremål för motionärens framställning, i denna punkt är beroende på vidare utredning, hemställer Utskottet,

- b) att Herr Malmbergs motion i 4:de punkten ej må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.
-

Uti *andra* punkten af sin motion har Herr Malmberg föreslagit förändring af skiftesstadgan i det syfte, att skogsliqvid, efter verkställt laga skifte, ej må utsträckas till träd af mindre dimensioner än 8,3 decimaltum 16 fot från roten, med mindre Skogsstyrelsen efter den i motionens 10:de punkt omförmälda skogsnämndens hörande annorlunda medgifver.

Det är en länge spord klagan, att laga skiften föranleda skogsförödelse, särdeles i de fall, då ersättning för mistad ståndskog utgår i skogsförnödenheter. Att, till följd af föreläggande vid laga skifte, skogsmark kan varda förödd så, att skogens naturliga återväxt omöjliggöres eller äfventyras, är ock uttryckligen förutsedt i Kongl. Förordningen den 10 September 1869, angående åtgärder till förekommande af skogsförödelse på Gotland, enligt hvilken författning skogsförödelse, som af sådant "*tvång*" föranledes, ej skall medföra samma laga påföljd som skogsförödelse i allmänhet. Vål har någon dylik föreskrift ej upptagits i Kongl. Maj:ts förslag till förordning angående enskilde skogsegares skyldighet att efter afverkning sörja för skogsåterväxt, och ej heller i det af Utskottet framlagda förslag till förordning angående åtgärder till förekommande af skogsförödelse, och följaktligen lärer, i fall någotdera förslaget antages, den blifvande författningen i de orter, för hvilka den kommer att gälla, få anses som laga hinder mot verkställande af ståndskogsliqvid på sådant sätt, att deraf föranledes tillämpning af stadgad påföljd för skogsförödelse.

Men vare sig att någon lagstiftning rörande hushållningen med enskildes skogar kommer till stånd eller icke, så torde i allt fall få anses önskvärdt, om skiftesstadgans föreskrifter rörande skogsersättning kunde ändras så, att skogen derigenom icke så mycket medtoges, som nu ofta inträffar. Utskottet lärer dock ej böra ingå i närmare utredning af frågan, huruvida motionens syfte må kunna, genom det föreslagna stadgandet, oförändradt eller med någon jemkning eller på annat sätt lämpligen vinnas, helst fråga om en dylik förändring i skiftesstadgans föreskrifter särskildt för Gotland blifvit vid 1873 års landsting väckt och gjord till föremål för Kongl. Maj:ts nädiga pröfning, i ty att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad landstinget tillstyrkt, hos Kongl. Maj:t i underdånighet hemställt om beredande af det tillägg till skiftesstadgan, att afverkning af skog till ersättning för mistad sådan vid laga skiftesförrättning eller annat utbyte af jord ej må afse annat än mogna träd, samt att ungskog dervid ovilkorligen skall inlösas.

Utskottet får alltså, med föranledande af 2:dra punkten i Herr Malmbergs motion, värdsamt hemställa,

c) att Riksdagen ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det, i sammanhang med den särskildt för Gotland väckta frågan om ändring af skiftesstadgan i ändamål att bestämmande af ståndskogsersättning vid laga skifte ej må verka till

skogens förödande, Kongl. Maj:t täcktes taga i nådigt öfvervägande, huruvida en dylik förändring i skiftesstadgans föreskrifter med hänsyn till hela riket lämpligen må ega rum.

Vidare har Herr Malmberg i sin motion föreslagit, *dels i förra momentet af tredje punkten*, att egare af skog med full eganderätt må fritt disponera öfver densamma; men att om afverkning skedde till den utsträckning, att dugligt, större eller mindre skogsbestånd icke förefunnes, det skulle åligga en dylik egare att på egen bekostnad återplantera och vårda det nya skogsbeståndet, hvilket åliggande skulle föregå hvarje annan inteckning i egarens fastighet och hemman;

dels ock i *tionde punkten*, att för tillsyn öfver den af motionären föreslagna lagens efterlefnad måtte utses en nämnd för hvarje landstingsområde.

Då motionärens berörda framställning torde få anses tillräckligt besvarad genom hvad yttradt blifvit i anledning af Kongl. Maj:ts förslag till förordning angående enskilde skogsegares skyldighet att efter afverkning sörja för skogsåterväxt, hemställer Utskottet,

d) att Herr Malmbergs motion i förra momentet af 3:dje punkten och i 10:de punkten icke må till vidare åtgärd föranleda.

3:o.

Herr *Pehr Nilsson* från Norrbottens län har i en inom Andra Kammaren afgifven motion (N:o 162) anført, att i hans tanke intet radikalare och lättare utförbart medel mot ungskogens utödande funnes än utförsel förbud; hvadan han föreslagit, det Riksdagen ville, för sin del, besluta ett förbud mot utförsel af allt fyrhugget virke, som icke håller minst sex verktum på hvarje sida, 20 fot från storändan och allt rundt och obiladt virke, som icke håller minst 8 verktum i genomskärning 20 fot från storändan, samt alla bräder, som understiga 7 tums bredd.

Af handlingar, som för Utskottet varit att tillgå, inhemtas,

att Landshöfdinge-embetet i *Norrbottens* län med underdånig skrifvelse af

den 6 Oktober 1873 till Kongl. Maj:t öfverlemnadt underdånig framställning af länets landsting att, till förekommande af en öfverhandtagande misshushållning med de enskilda skogarne, en särskild skogsordning för dessa skogar inom länet, Lappmarkerna undantagna, måtte blifva i nåder utfärdad i öfverensstämmelse med dertill uppgjordt, tillika öfverlemnadt förslag, enligt hvilket skeppning och sågning af träd utaf mindre dimensioner skulle förbjudas, der ej afverkningen skett med vederbörligt tillstånd;

att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i *Westerbottens* län *dels* i underdånig skrifvelse af den 22 September 1873, med omförmälade af den misshushållning med de enskilda skogarne, som åtminstone delvis egde rum inom samma län och redan ledt derhän, att åtskilliga byar och hemman å kustlandet vore i saknad af nödigt husbehovsvirke samt på en del ställen jemväl af vedbrand, åtminstone på nära håll, anmält hos Kongl. Maj:t behovet af inskränkning af egarnes till skattehemman rätt till afverkning af deras skog, eller åtminstone af förbud mot utförsel af virke under vissa dimensioner; *dels* ock i skrifvelse af den 17 påföljande Oktober, med öfverlemnande af en underdånig ansökning af länets *landsting*, förordat deri gjord hemställan, att enahanda föreskrifter, som i Kongl. förordningen den 10 September 1869 angående åtgärders vidtagande till förekommande af skogsförödelse på Gotland blifvit meddelade, skulle inom nedre landet af *Westerbottens* län tillämpas, äfvensom proposition till Riksdagen aflåtas om förbud mot export under tio år af pitprops och sparrar af mindre dimensioner: i hvilket sistnämnda hänseende *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande* föreslagit den närmare bestämmelse, att sagda förbud skulle afse träd, som på 16 fots höjd från roten hölle mindre än $8\frac{1}{3}$ decimaltum i genomskärning, samt sådana träd vara underkastade beslag, om de anträffades i allmän flottled eller å lastageplats och sågverk; samt

att *Westerbottens* läns hushållningssällskap i underdånig skrifvelse af den 27 Oktober 1873 anhållit, det Kongl. Maj:t täcktes, i ändamål att inom länet nu pågående skogsförödelse måtte upphöra, till Riksdagen aflåta nådig proposition om förbud mot export från skattehemman af virke, som vid 16 fot från roten understiger i diameter 8,3 decimaltum, i enlighet med hvad den *Norrländska skogskomitén* uti underdånigt betänkande den 21 December 1870 föreslagit.

Öfver dessa framställningar, såvidt de afse stadgande af utförsel förbud, har, på sätt det vid förberörda nådiga proposition angående åtskilliga skogsväsendet rörande frågor fogade statsrådsprotokoll (sid. 31) utvisar, från Tullstyrelsen infordrats underdånigt yttrande; och torde en afskrift af berörda yttrande få såsom bilaga (Litt. A) åtfölja detta Utskottets utlåtande.

Uti nämnda underdåniga yttrande har Tullstyrelsen, som meddelat officiella uppgifter angående utförseln under åren 1868—1872 af grufstolpar och af sparrar under 6,6 tums tjocklek midtpå, jemfört denna till siffran noggrannt kända export med den endast delvis beräkneliga förbrukningen af skog för andra ändamål, så-

som exempelvis till vedbrand, stängsel och kolning, samt derigenom sökt ådaga-lägga, att exporten i sjelfva verket egde en "oändligt ringa betydelse" i jemförelse med de många i stort verkande orsakerna till den öfverklagade misshushållningen med landets skogskapital.

Den sålunda gjorda jemförelsen synes vara förtjent af mycken uppmärksamhet. Dock torde deremot med fog kunna anmärkas, bland annat, att exporten af ungskog är jemförd, icke med den inhemska förbrukningen af sådan skog, utan med förbrukningen af skog i allmänhet; att knappast någon ungskog lär ätgå genom den af Tullstyrelsen särskildt framhållna, högst betydande vedkonsumtionen; och att således berörda jemförelse måste anses i någon mån missledande.

Men i allt fall torde det böra medgifvas att, åtminstone i de mellersta och södra delarne af riket, förbrukningen af ungskog inom landet är vida större än utförseln af sådan skog i form af grufstolpar och sparrar.

Icke heller kan Utskottet bestrida riktigheten af Tullstyrelsens yttrande, att om vissa tvåvaror skulle beläggas med utförselbud, men deremot få fritt transporteras äfven på saltsjön från ort till annan inom landet, äfventyren af lag-öfverträdelse blefve mångfaldiga och kontrollen emot underslef förenad med synnerligen stora svårigheter och kostnader; samt att derigenom skulle på den inre lofliga rörelsen med landets produkter läggas band, som helt säkert icke länge kunde fördragas.

I betraktande af nu anförda omständigheter måste Utskottet antaga, att olägenheterna af ett sådant, *ovillkorligt* och för hela riket gällande utförselbud, som det af motionären föreslagna, skulle vida öfverväga fördelen af den minskning i åtgången af ungskog, som deraf sannolikt blefve en följd; och får alltså Utskottet, som i följande punkter af detta utlåtande kommer att i afseende å de Norrländska länen framlägga förslag till förbud mot skeppning och sågning af sådant undermåligt virke, till hvars afverkning för nämnda ändamål ej meddelats tillstånd, härmed vördsamt hemställa,

att Herr Pehr Nilssons förevarande motion ej må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

4:o.

Uti en inom Första Kammaren väckt motion (N:o 10) har Herr *S. P. Bergman*, med bifogande af det här ofvan i tredje punkten omförmälda, af Norrbottens

läns landsting afgifna förslag till författning, rörande vården af de enskilda skogarne i Norrbottens län utom Lappmarkerna, anhållit, att Riksdagen för sin del ville *antingen* besluta en sådan inskränkning i den enskilde skogsegarens i Norrbottens län rätt att afverka ungskog, som berörda förslag angifver, *eller ock* vidtaga andra verksamma lagstiftningsåtgärder för att bereda en sådan hushållning å enskildes skogar i nämnda län, som betryggar dessas framtida bestånd.

Vidare har Herr A. *Bäckström* uti den inom Andra Kammaren afgifna motionen, N:o 119, dels framlagt ett särskildt förslag till skogsordning för Norrbottens län, dels ock åberopat förut nämnda, af landstinget afgifna förslag, med anhållan att detsamma, för den händelse att motionärens eget förslag ej kunde antagas, måtte såsom alternativ varda af Riksdagen pröfvadt.

Det i Herr Bergmans motion åberopade förslag är så lydande :

Underdånigt Förslag

till

**Skogsordning för vården af de enskilda skogarne i Norrbottens län,
utom lappmarkerna.**

§ 1.

Egare af frälse- eller skattehemman, hvilkas område är genom afvittring bestämdt, må, derest icke gällande resolutioner annat förmå, fritt nyttja sin enskilda skog så till husbehof som till afsalu, dock med de inskränkingar, här nedan stadgas.

§ 2.

Mom. 1. Afverkas träd, som icke håller minst 7 decimaltum i genomskärning (diameter) på ett afstånd af 16 fot från storändan, må, der afverkningen icke skett till följd af föreläggande vid laga skifte eller eljest med vederbörligt tillstånd, såsom i nästföljande § säges, det träd icke i form af sparre, pitprops eller annat rundvirke från orten afskeppas och ej heller till plank, bräder eller annat dylikt försågas eller intagas inom såginrättning eller inom område, som begagnas till

sågplats, sågbacke eller sågränna vid såginrättning, af hvad beskaffenhet som helst. Vid ofvansagda mått får barken icke inberäknas.

Mom. 2. Der träd af den storlek, som i 1 mom. omförmäles, eller derutöver, lemnar mera än en sågstock, vare egaren lika berättigad till fritt användande af den öfre delen af trädet eller toppstocken som af rotstocken, så framt det tydligen visar sig eller ådagaläggas, att samma del är till toppstock att hänföra.

Mom. 3. Sparre, som är bilad så, att ursprungliga tjockleken vid 16 fots längd ej kan utrönas, skall, för att icke anses undermålig, vid sagde längd från storändan, rundt omkring med alla sidorna tillsammantagna, hålla minst 20 decimaltum om densamma vid berörde längd är bilad till full skarp kant, men 21 decimaltum om vankanter finnas.

§ 3.

Mom. 1. Är skog af beskaffenhet att för dess ordentliga skötsel och vård erfordras, att virke af mindre än de i 1 mom. af föregående paragraf nämnda dimensioner afverkas, må egare, som åstundar använda sådant virke för afskeppning eller till försågning, anmäla sig hos vederbörande revierförvaltare, hvilken åligger verkställa den undersökning af skogen, som af omständigheterna påkallas. Finnes dervid slik afverkning vara med grunderna för en ändamålsenlig skogshushållning öfverensstämmande, må egaren fritt förfoga öfver det virke, skogen sålunda anses utan skada kunna lemna, dock med iakttagande att träd, som vid storändan håller 5 decimaltum eller mera i genomskärning, ej må afföras innan det genom förrättningsmannens försorg blifvit med kronomärke stämpladt. Vill egaren hafva virke jemväl af mindre dimensioner stämpladt, vare dertill berättigad.

Varder sådan förrättning begärd före den 1 Juni skall, der så ske kan och skogsegaren det äskar, undersökningen och utstämplingen företagas i sammanhang med de utsyningsförrättningar å kronans skogar, som under året förekomma. Verkställs förrättningen i sådan ordning, åligger det revierförvaltaren att, om möjligt, vid förrättningens slut eller i annat fall genast efter det årets alla utsyningsförrättningar inom socknen böra vara avslutade, emot bevis men utan lösen, tillställa sökanden eller dess ombud skriftligt instrument öfver utsyningen. Företages förrättningen särskildt, vare sak samma. Underrättelse om besvärstid hos Skogsstyrelsen bör i syne-instrumentet meddelas. Hvad nu är sagdt lände till efterrättelse äfven der ordnad hushållning är å skogen införd.

Någon ersättning från skogsegarens sida för i denna skogsordning nämnda undersökningar och stämplingsåtgärder eger icke rum.

Mom. 2. Om undermåligt virke, som till följd af föreläggande vid laga skifte varder afverkadt, skall, der egaren vill använda det virket till afskeppning eller försågning, i tillämpliga delar gälla hvad här ofvan stadgadt är.

§ 4.

Upplåtelse af afverkningsrätt till skog under viss tid vare icke förbjuden; men sådan upplåtelse får ej ske för längre tid än högst 20 år och må ej ega rum i annan händelse, än att vederbörligen styrkes, att hemmanet, efter afdrag af möjligen förut skedd afsöndring eller upplåten afverkningsrätt, ändå får kvar hvad för dess eget behof af skogsalster tarvas; ty må in-teckning för afhandlingen ej meddelas förr än vederbörligen styrkt är, att hinder för afhandlingens bestånd i oförmälda hänseende ej möter.

Innehafvare af sådan afverkningsrätt vare i afseende på skogens vård underkastad samma bestämmelser som egaren.

§ 5.

Finnes träd af mindre dimensioner, än i 1 mom. af 2 § sagdt är, i form af sparre, pitprops eller annat rundvirke vid lastageplats förvaradt eller inlastadt för afskeppning från orten, eller finnes det intaget i såginrättning eller inom område som begagnas till sågplats, sågbacke eller sågränna vid såginrättning af hvad beskaffenhet som helst, skall samma virke, så framt det icke är behörigen stämpladt eller tydligen visar sig eller ådagaläggas att det är toppstock, vara förbrutet och den, som för gerningen är ansvarig, böta fem riksdaler eller mera till och med femhundra riksdaler.

För bearbetning medelst försågning af undermåligt virke ansvare egaren af såginrättningen; för intagning af sådant virke vid såginrättning eller förvaring vid lastageplats den, som virket eger, samt för afskeppning och inlastning, hvarom ofvan förmäles, den, för hvars räkning afskeppningen eller inlastningen sker.

I afseende å virke, som redan är försågadt då det anträffas, skall hvad i denna § stadgas ega tillämpning i det fall, att lagligen styrkas kan, att varan är af undermåligt och ostämpladt virke tillkommen.

§ 6.

Redan hugget undermåligt, ostämpladt virke är ej underkastadt beslag, såvida tydligen visar sig eller styrkes, att detsamma är hugget innan denna förordning utkommit; och skall vederbörande jägeribetjening, der egaren till sin säkerhet så äskar, sådant virke med kronomärke förse.

§ 7.

Rätt att i beslag taga virke, som anses förbrutet, tillkomme allmän åklagare, tjänstemän och betjente vid skogsstaten samt tullstatens tjänstemän, desse sistnämnde inom hamn och lastageplats; men rättighet att åtala öfverträdelser af denna skogsordning ege endast allmän åklagare och jägeribetjening på sätt gällande författningar stadga; skolande förty tulltjänsteman, som gjort beslag, derom göra anmälan till någon af förenämnde tjänstemän, som dermed eger att lagligen förfara.

§ 8.

Rätt att till laga beifran hos vederbörande tjänstemän och betjente anmäla förbrytelser mot denna skogsordning tillkomme äfven ledamot af kommunalnämnd, stadsfullmäktig samt den eller de, som af landsting och af kommunalstyrelse å landet eller i stad kunna varda dertill särskildt utsedda.

§ 9.

Böter, som i denna skogsordning stadgas, samt medel, som inflyta genom försäljning af i beslag taget virke, fördelas sålunda, att $\frac{1}{3}$ tillkommer kronan och $\frac{2}{3}$ åklagaren, dock att, derest annan dertill berättigad person verkställt beslaget, eller åtalet finnes anställt efter angivelse af någon, som enligt föregående 7 och 8 §§ är dertill behörig, desse sistnämnde af åklagareandelen erhålla hvardera lika lott som åklagaren.

§ 10.

I de delar, der denna skogsordning icke innehåller särskilda bestämmelser, gälle hvad lag och författningar i allmänhet stadga.

Det förslag, Herr *Bäckström* för egen del framlagt, är af följande lydelse:

Förslag till skogsordning för Norrbottens län.

§ 1.

Egare af frälse- eller skattehemman, hvilkas område är genom afvittring bestämdt, må, derest icke gällande resolutioner annat förmå, fritt nyttja sin enskilda skog så till husbehof som afsalu, dock med de inskränkningar här nedan stadgas.

§ 2.

Allt virke som levereras från enskilda skogar till sågverk, hvilka drifvas med vatten eller ånga, eller i oförädladt skick till skeppning, fyrhugget eller rundt, skall vara med kronans märke försedt, ehvad det hemtas från sågverksegarens eller trävaru-exportörens egna skogar, eller inköp af andras, antingen styckevis eller genom s. k. skogsköp.

§ 3.

Mom. 1. Skogsegare eller afverkningsrättsinnehafvare, som vill afverka skog för i nästförestående § afsedt ändamål, eger att kostnadsfritt anlita vederbörande skogstjensteman för utstämpling af hvad han vill, och har i sådant afseende rättighet att afverka virke, som håller minst 7 decimaltum 16 fot från storändan eller minst 10 decimaltum vid rotändan eller, om det är fyrhugget, minst 5 decimaltum å hvarje sida 16 fot från storändan. Har afverkningsrättsinnehafvare icke rätt att afverka så smått virke som ofvan stadgas, så rätte sig utstämpelförrättaren efter hvad i köpekontraktet är föreskrifvet; men innehåller det samma rätt till mindre virke, än som ofvan är medgifvet till utstämpling, varde derå intet afseende fästadt eller utstämpling deraf tillåten.

Mom. 2. Skogstjensteman som utstämplar, utom i de fall § 5 omförmäler, mindre virke, än som ofvan bestämmes, stånde därför ansvar såsom för tjenstefel.

Mom. 3. På skogsegaren eller afverkningsrättsinnehafvaren må det an-

komma, antingen han vill hafva sin utstämpling på rot eller sedan virket är hugget, men skall sådan utstämpling alltid ske, innan virket från skiftet varder affördt.

§ 4.

Mom. 1. Vill någon drifva handsågning till afsalu för utskeppning, vare sig af egen eller inköpt skog, får han dertill icke använda ostämpladt timmer, utan har att iakttaga föreskriften uti §§ 2, 3. Varder sådan befunnen hafva till skeppning försålt bräder och plank af ostämpladt timmer, hafve den förverkat sin tillverkning, jemte det timmer, som å sågplatsen finnes, hvilket allt laglig åklagare eger i beslag taga och å auktion försälja, penningarne därför i qvarstad sätta, hvilka, derest den tilltalade vid rättegångens slut frikännes, varda till honom återlemnade; men varder han till förseelsen förvunnen, plikte, utom förlust af virket, 50 R:dr Rmt.

Mom. 2. För vattensåg, som endast är afsedd till husbehof, gäller hvad mom. 1 i denna § föreskrifver.

§ 5.

Tilltror sig skogsegare hafva skog utöfver husbehofvet af mindre virke, än som enligt § 3 får utstämplas, och vill det för skeppning eller sågning använda, må han anmäla sig hos vederbörande revierförvaltare, hvilken då åligger verkställa den undersökning af skogen som af omständigheterna påkallas. Befinnes då att skogen med dess framtida bestånd kan tåla afverkning af mindre dimensioner, än nyssnämnda § bestämmer, må vederbörande skogstjensteman utstämpla så mycket, som med en ändamålsenlig skogshushållning kan förenas, men ej mera. Kostnaden för denna undersökning skall af skogsegaren gäldas efter gällande taxa; men protokoll öfver förrättningen skall skogstjensteman utan ersättning öfversända till Skogsstyrelsen, äfvensom protokoll med besvärshänvisning, utan lösen, aflemna till skogsegaren, derest han sådant begär; allt inom åtta dagar från förrättningens slut, vid bot som svarar mot undersökningsarvode.

§ 6.

De som önska få sådana skogseffekter utstämplade, som §§ 2 och 3 afse, hafva att hos vederbörande revierförvaltare derom göra skriftlig anmälan inom Juli månads slut hvarje år, med uppgift på det antal träd de vilja hafva utstämp-

ladd för afverkning nästinstundande vinter, hvarefter revierförvaltaren genom kungörelse i ortens tidning, minst 14 dagar före utstämplingens början, tillkännagifver när utstämplingen, som bör vara gjord före Oktober månads slut, skall ske; i denna kungörelse bör äfven utsättas dag och ställe i byn, der skogs- eller afverkningsrättsegare, som sökt utstämplingen, derest de fortsätta sin anhållan, sig skola inställa, för att utvisa stället och de träd de önska få utstämplade. Åskar då en eller flere få utstämplingen verkställd sedan virket är hugget, må de med stämpelförrättaren söka öfverenskomma om lämplig tid dertill.

Vid utstämplingen må hvarje skogs- eller afverkningsrättsegare få utstämpladt alla träd, hvilka icke understiga den storlek § 3 af denna skogsordning bestämmer, dock icke till större antal än som i ansökan uppgifvits, så vida ej stämpelförrättaren dertill lemnar bifall.

Ingen må dock kunna besvära stämpelförrättaren på sitt skogsskifte, derest han ej vill låta utstämpla minst 20 träd eller möjligen icke har 20 träd, som kunna stämplas, utan den undersökning som § 5 omförmäler. Sker sådant det oakadt, varde skogsegaren eller afverkaren skyldig ersätta förrättningsmannen för slikt besvär, ej heller må någon få mer än en utstämpling kostnadsfri för hvarje år.

§ 7.

Allt sågtimmer och fyrhugget eller rundt virke, som förefinnes vid ång- eller vattensåg eller vid sågbom och dess förvaringsrum eller å lastageplatser och i dess virkesbommar, samt icke blifvit med kronans märke försedt, vare förbrutet och beslag underkastadt; dock med undantag af sågtimmer, som kan utredas vara toppända, eller virke af hvad slag som helst, hvilket kan utrönas vara hugget förr, än denna förordning träder i gällande kraft. Vederbörande embetsmyndigheter ega förordna lämpliga personer, som vid sågverk och lastageplatser hålla utsyn, å tider som anses nödiga, hvilka ock ega i beslag taga förbrutet virke och dermed i laga ordning förfara.

§ 8.

Penningar för i beslag taget virke och böter, som efter denna förordning kunna ådömas, tillfalla med $\frac{1}{3}$:del Kongl. Maj:t och kronan, med $\frac{1}{3}$:del beslagaren eller åklagaren och med $\frac{1}{3}$:del fattigkassan i den socken, der beslaget sker eller böterna ådömas.

Sedan Utskottet erfarit, ej mindre att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Norrbottens län under Januari månad innevarande år till Kongl. Maj:t inkommit med underdånig framställning angående åtgärder till stärfjande af misshushållningen med enskilda hemmans skogar inom länet, än äfven att Skogsstyrelsen afgifvit i anledning af berörda framställning infordradt underdånigt yttrande i memorial af den 23 sistlidne Mars, har Utskottet förskaffat sig del af dessa handlingar och funnit dem, för utredning af den genom förevarande motion väckta frågan, vara af den vikt, att de böra i sin helhet komma till Riksdagens kännedom, hvadan afskrifter deraf såsom bilagor (Litt. B och C) åtfölja Utskottets utlåtande.

Kongl. Maj:ts Befallningshafvande har i sin ofvanberörda underdåniga skrifvelse anfört, bland annat, att under den korta tid af blott ett fjerdedels år, som förflutit sedan landstingets förslag aflemnades, förhållandena inom länet tagit en ytterligare utveckling i riktning mot de enskilda skogarnes hastiga sköfving, derigenom att försäljning af hemmans skogar till stor mängd egt rum i skilda delar af länet och i synnerhet inom Piteå samt Neder och Öfver Luleå socknar; och att ehuru de allmänna skäl, som talade därför, att kraftiga åtgärder borde vidtagas för att mota den fara, som för dessa nordliga bygder låge i skogarnes uthuggning, blifvit i den norrländska skogskomiténs betänkande omständligt angifna, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ansåge sig, då faran nu vore för dörren, böra framlägga en framställning om det sätt, på hvilket hemmans innehafvare skötte sina skogar, och några bland de orsaker, som tvungo dem att åt andra upplåta skogen till afverkning, äfvensom det sätt, hvarpå denna bedrefves, emedan Kongl. Maj:ts Befallningshafvande trodde sig derigenom kunna ådagalägga, huru nödvändig en förändrad lagstiftning vore för länet, och huru viktigt det vore, att den snart blefve genomförd.

Vidare yttrar Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, att, efter dess åsigt, det fall nu vore för handen, att staten hade både rätt och pligt att förekomma frihetens missbruk och bestämma dess utöfvande så, att den ej hotade samhällets tillvaro; hvadan Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ansåge skatte- och frälsehemmans innehafvares dispositionsrätt öfver deras skog böra inskränkas så, att dess framtida bestånd betryggades. Landstingets *enhälligt* beslutade förslag till skogsordning äfvensom menigheters utlåtande visade, enligt Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes förmenande, att en åtgärd i sådan riktning vore af alla rättänkande inom länet efterlängtdad och skulle helsas med bifall.

Till sist föreslår Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, att vid lagstiftning för länet måtte tillämpas följande grunder:

- att frälse- och skattehemmans skogar, i likhet med hvad som vore för kronohemman och nybyggen föreskrifvet, ställas under jägeribetjenings vård;
- att afverkning för afsalu på frälse- och skattehemmans skogar först efter af

revierförvaltare på kronans bekostnad verkställd utsyning och utstämpling må ega rum; samt

att genom dessa stadganden ingen inskränkning skulle ske i rättigheten att tillita skogen för husbehovet, till byggnadsvirke och vedbrand.

Skogsstyrelsen, som på anförda skäl afstyrkt bifall till Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes omförmälda förslag, har dervid uttalat den mening, att den åsyftade inskränkningen i afverkning af ungskog kunde åstadkommas utan den af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande föreslagna utsyning af allt saluvirke å privatskogar, liksom äfven utan den allmänna kontroll vid sågverk och lastageplatser, som betingades af försägnings- och utskeppningsförbud. Till ådagaläggande häraf har Skogsstyrelsen anført, att om en minimidimension bestämdes, under hvilken, vid äfventyr af varans förlust, skogsafverkning till afsalu ej finge ega rum, derest icke de undermåliga träden förut blifvit af skogstjensteman stämplade eller eljest för en ordnad skogsvård till afverkning beviljade, och derjemte stadgades, att allt utan dessa vilkor afverkad undermåligt virke, som befundes utdrifvet till vattendrag, vore, liksom äfven dylikt saluvirke, som forslades landväg, underkastadt beslag och derpå följande beslagsauktion, så skulle, med erforderlig tillökning i den numera till vidtagande af beslagsåtgärder berättigade bevakande skogspersonalen, en hufvudsakligen blott stränderna af vattendragen omfattande bevakning, hvarvid det undermåliga virket seqvestrerades, vara tillfyllest för att hindra den öfverdrifna ungskogsafverkning, som gifvit anledning till farhåga för skogarnes bestånd, utan att i allmänhet därför utstämpling på rot blefve erforderlig. Endast för de fall, då en hemmansegare efter ansökan och på grund af skogstjenstemans besigtning å hemmanets skog funnes derstädes utan skada för skogen och i öfverensstämmelse med ordnad skogsskötsel kurna till afsalu afverka minimidimensionen understigande träd, skulle, enligt Skogsstyrelsens åsigt, antingen dessa träd af skogstjenstemannen utstämplas, hvarigenom de undginge att tagas i beslag, eller ock, om träden vore smärre än att stämpling å dem kunde företagas, intyg af skogstjensteman lemnas, med under rättelse jemväl till den vid vattendraget eller i trakten tjenstgörande bevakaren om det virkesbelopp eller antal träd af smärre dimensioner, som blifvit hemmansegaren till saluafverkning beviljadt. Den omförmälda minimidimensionen borde, enligt Skogsstyrelsens förmenande, bestämmas till $8\frac{1}{3}$ decimaltum 16 fot från roten. Och har Skogsstyrelsen, som ansett den särskilda skogsförfattning, hvilken kunde komma att utfärdas, böra blifva gemensam för de båda nordligaste länen, afgifvit förslag till närmare bestämmelser i enlighet med ofvan angifna grunder.

Då Utskottet, stödjande sig vid de af landsting och menigheter, af Kongl. Maj:ts förre Befallningshafvande, af Dess nuvarande Befallningshafvande och af enskilda motionärer gjorda framställningar om det oafvisliga behovet af en särskild skogslagstiftning för ifrågavarande nordliga landskap, nu går att för Riksdagen framlägga förslag till sådan lag, anser Utskottet icke nödigt eller lämpligt att inlåta sig på en fullständigare utredning af de särskilda omständigheter, som kunna anses påkalla en undantagslagstiftning, fotad på grunder, hvilkas tillämpning för rikets mellersta och sydliga delar Utskottet ingalunda skulle vilja förorda.

De i synnerhet från Norrbottens län under den senaste tiden allt oftare och med sällspord enighet uttalade farhågorna för de förderfliga följderna af en öfverhandtagande förödelse af enskildes skogar kunna svårligen betraktas såsom foster af en uppskrämd inbillning. Fasthellre torde de böra anses såsom en samfäld klagan från en befolkning, som, med verkligheten för ögonen, finner sin fädernebygd hotad af faran att förvandlas till en ödemark.

Vid dessa förhållanden anser Utskottet alla smärre betänkligheter böra vika.

Det är möjligt, att den af Norrbottens läns landsting föreslagna, i närmaste öfverensstämmelse med den norrländska skogskomiténs förslag uppgjorda lagen ej skulle komma att i verkligheten helt och hållet motsvara de förhoppningar, man dervid fästat. Den torde emellertid, af skäl, för hvilka Utskottet torde få i det följande närmare redogöra, ega afgjort företräde framför öfriga här ofvan omförmälda förslag. Och det kan, i Utskottets tanke, ej anses vara en allt för vidt sträckt tillämpning af sjelfstyrelsens grundsats, om, med hänsyn till landstingets enhälligt fattade beslut, den af landstinget föreslagna lagen, hvaraf olägenheterna antagligen ej komma att kännas utom det område, för hvilket den skulle blifva gällande, varder af statsmakterna godkänd med allenast de jemkningar, som kunna anses af behovet påkallade.

Det af den ene motionären, Herr *Bäckström*, uppgjorda förslag till skogsordning, hvilket i grunden öfverensstämmer med Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes senaste förslag, förutsätter, att allt virke, som å skatteskogar skulle afverkas för att till skeppning eller sågning användas, borde, ehvad det vore af större eller mindre dimensioner, utstämplas af skogstjensteman. Detta förslag, hvars särskilda bestämmelser utan tvifvel skulle vida mer än föreskrifterna i landstingets förslag ingripa i den enskildes dispositionsrätt, äfvensom fordra en högst betydlig tillökning af skogstjenstemännens antal, kan Utskottet så mycket mindre förorda, som ett af motionären angifvet hufvudsakligt syfte med den af honom föreslagna kontrollstämplingen, nemligen skydd mot åverkan, torde kunna på lämpligare sätt ernås, derest, såsom Utskottet föreslagit, skogsåverkan i allmänhet kommer att anses och straffas som tjufnad.

Lika litet har Utskottet ansett sig kunna tillstyrka antagandet af Skogstyrelsens ofvan omförmälda förslag. Ty detta skulle icke blott medföra en i
landstingens

landstingets förslag ej afsedd inskränkning i rättigheten att inom länet fritt för-
yttra och medelst andra transportmedel än skeppning befordra virke af mindre
dimensioner, utan äfven föranleda, att kontrollen öfver författningens efterlefnad,
i stället att förläggas hufvudsakligen vid lastageplatser och de i allmänhet invid
eller i närheten af flodmynningarna belägna större sågverken, skulle komma att
spridas utefter floder och landsvägar inom det vidsträckta länet, och följaktligen,
på sätt äfven Skogsstyrelsen antager, kräfvat betydlig tillökning i den nuvarande
bevakningspersonalens antal; — en tillökning, som, enligt Utskottets förmenande,
torde kunna i väsendtlig mån undvikas, i fall landstingets förslag antages.

Ett ytterligare skäl till det antagande, att Skogsstyrelsens förslag skulle i
vida högre grad än landstingets medföra besvär och kostnader för kontrollen,
hemtar Utskottet deraf, att då, enligt det förra förslaget, endast de träd skulle
från kontroll vid afverkningen fritagas, hvilka 16 fot från roten hafva minst $8\frac{1}{3}$
decimaltums diameter, så skulle, enligt landstingets förslag, minimidimensionen
för de från kontroll undantagna träden vara 7 decimaltums diameter på nämnda
afstånd från storändan.

I afseende å landstingets förslag har Skogsstyrelsen — jemte uttalande af
den mening, att ett till ungskogens fredande utfärdadt förbud mot utförsel af
smärre virke skulle vara det medel till ernående af detta mål, hvilket vore för-
enadt med minsta svårigheter i afseende å handhafvande af kontrollen öfver stad-
gandets efterlefnad — anmärkt, att utförsel förbud endast för en viss landsdel,
hvilket, enligt Skogsstyrelsens förmenande, ej rimligen kunde innefatta förbud att
föra virke till andra inhemska orter, mer än sannolikt icke skulle hafva annan
verkan, än att virket skeppades till någon sydligare hamn, hvarifrån det seder-
mera exporterades.

Härvid må erinras, att det af landstinget föreslagna förbud mot afskepp-
ning "från orten" af sådant undermåligt virke, till hvars afverkning tillstånd ej
är gifvet, väl skulle kunna anses orimligt, derest detsamma, såsom Skogsstyrelsen
synes föreställa sig, afsåge endast utförsel till utländsk ort. Men så är ej fallet.
Meningen är utan tvifvel den, att förbudet afser skeppning ej blott till utländsk
ort, men äfven till ort inom riket, vare sig utom eller inom länet. Vid sådant
förhållande skulle förbudet naturligtvis icke heller föranleda de svårigheter i af-
seende på kontrollen, som, efter hvad Tullstyrelsen upplyst, skulle blifva en följd
af exportförbud, i förening med fri transport på saltsjön från ort till annan inom
landet. Och då det ifrågasatta förbudet ej skulle hindra skeppning af sådant
undermåligt virke, som blifvit med behörigt tillstånd afverkadt, torde det kunna
antagas, att samma förbud skulle för den del af landet, der det blefve gällande,
medföra snart sagdt alla fördelarne af ett för hela landet gällande ovilkorligt ex-
portförbud, men vara fritt från största delen af de med ett sådant förbud förenade
olägenheter.

Vidare har Skogsstyrelsen anfört, att försäljningsförbud, hvilket, utan att äfven utförsel af smärre oarbetadt virke förhindrades, ej vore af något gagn, skulle, såsom ock af sjelfva benämningen framginge, om förbudet skulle kunna hållas i helgd, förutsätta en, vare sig anledning förefunnes, att smärre virke försågades eller icke, under den tid sågverken äro i gång, oafbruten kontroll och uppsigt vid hvarje dylik industrianläggning, hvaraf, oberäknadt smärre enramiga sågar, i Norrbottens län förefunnes omkring 50 stycken; och skulle, efter Skogsstyrelsens förmenande, derest full rättvisa skall skipas, förbudet att tillgodogöra undermåligt saluvirke, med dertill hörande kontroll, äfven sträcka sig till bergsbruket, möjligen uppstående fabriker för tillverkning af träpappersmassa, glasbruk m. m.

Till bemötande af hvad Skogsstyrelsen sålunda anfört, får Utskottet påminna, att landstingets förslag ej kan antagas hafva annat syfte än att, så vidt det kan ske utan allt för stora olägenheter, förekomma öfverdrifven afverknung af ungskog inom länet;

att för vinnande af detta syfte ej ansetts nödigt att inskränka förbrukningen inom länet vidare, än som skulle blifva en följd af det föreslagna vilkorliga förbudet; samt

att, enär förbudets syftemål ingalunda må anses förfeladt, äfven om smärre öfverträdelser någon gång undginge åtal, kontrollanters anställande vid sågverken ej torde böra komma i fråga annat än undantagsvis, der sådant af särskild anledning påkallas.

Skogsstyrelsens ofvanberörda anmärkningar torde således ej böra föranleda ogillande af landstingets förslag. Dock anser Utskottet detsamma ej kunna oförändradt antagas.

De ändringar af någon vigt, dem Utskottet anser böra ega rum, äro:

dels att enär annan påföljd för öfverträdelse af författningen ej synes nödig eller lämplig än den, att virket tages i beslag och dömes förbrutet, bestämmelsen angående böter borttages ur förslaget; och

dels att då fullständig frihet för jordegare från kostnaderna för utsynings- och stämplingsförrättningar sannolikt skulle framkalla obefogade ansökningar om dylika förrättningar till den mängd, att förrättningarne ej kunde medhinnas utan en mångfaldigt talrikare tjenstemannapersonal än den nuvarande, det skulle åligga jordegaren att till förrättningsmannen utgifva, icke resekostnad, men arvode för förrättningsdagarne jemte kost och husrum eller ersättning därför.

Ytterligare torde en jemkning i förslaget böra ske af följande anledning. Herr Bäckström har i sin ofvan omförmälda motion anmärkt, att då, enligt § 2 i landstingets förslag, äfven *handsägning* af undermåligt virke skulle vara förbjuden, men de många skogsegare, som ej egde gröfre virke eller funne tjenligt att sådant för sitt husbehof handsåga, således skulle hindras att handsåga virke af mindre

dimensioner; och då handsågning numera, i anseende till de uppdrifna arbets-
prisen, ej kunde i någon nämnvärd grad drifvas för utskeppning, aldraminst af
smått virke; samt dertill komme, att kontrollen vid handsågbackarna skulle
blifva svår, nämnda § borde omarbetas så, att sågning endast vid ång- eller
vattensåg komme att afses, samt § 5 i förslaget derefter rättas.

Utskottet har funnit berörda anmärkning förtjena afseende så till vida, att
det synes böra medgifvas hemmans egare eller åbo att, äfven utan tillstånd, af
hemmanets skog till oundgängligt husbehof låta vid gården såga och använda
undermåligt virke; hvaremot Utskottet funnit betänkligt att tillstyrka något undan-
tag till förmån för handsågning till afsalu.

Stadgandet i 4 § angående viss tid och andra vilkor för upplåtelse af af-
verkningsrätt har Utskottet ansett böra ur förslaget utgå, så mycket heldre som,
enligt hvad det ofvan omförmälda statsrådsprotokollet för den 30 sistlidne Januari
visar, en allmänt gällande förordning angående upplåtelse af afverkningsrätt till
skog lärer vara att förvänta.

För de af Utskottet vidtagna smärre jemkningar och redaktionsförändrin-
gar i förslaget torde ej behöfva särskildt redogöras.

På grund af hvad anfördt blifvit, får Utskottet, med föranledande af
Herrar Bergmans och Bäckströms motioner, värdsamt föreslå,

att Riksdagen måtte dels, för sin del, besluta och dels hos
Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla om utfärdande af en
förordning angående åtgärder till förekommande af öfverdrif-
ven afverkning å ungskog inom Norrbottens län, så lydande:

Häri genom varder, för de delar af Norrbottens län, som ej höra till lapp-
marken, förordnad som följer.

§ 1.

Barrträd, som, efter hvad här nedan i § 2 sägs, är att anse såsom under-
måligt, må icke, i form af rundt, biladt eller sågadt virke, till in- eller utländsk
ort skeppas eller i fartyg inlastas eller vid lastageplats till inlastning uppläggas,
och ej heller till plank, bräder eller annat dylikt försägas eller intagas inom såg-
inrättning, i sågränna, eller inom område, som begagnas till sågplats eller såg-
backe vid såginrättning af hvad beskaffenhet som helst, allt vid påföljd att virket
tages i beslag och dömes förbrutet, så framt icke, på sätt i § 3 stadgas, veder-
börligt tillstånd är gifvet till trädets afverkning för skeppning eller sågning. Dock
vare hemmansegare eller åbo ej förment att, äfven utan sådant tillstånd, af hem-
manets skog, till oundgängligt husbehof, låta vid gården såga och använda under-
måligt virke.

§ 2.

Mom. 1. Såsom undermåligt anses träd, som afverkadt ej håller i genomskärning minst 7 decimaltum på ett afstånd af 16 fot från storändan. Vid sagde mått får ej barken inberäknas.

Mom. 2. Af träd, som lemnar mer än en sågstock, må trädets öfre del, eller toppstocken, ej hänföras till undermåligt virke och såsom sådant tagas i beslag, der det tydligen visar sig eller ådagalägges, att det virke är taget af träd, som ej är undermåligt, eller af träd, som är med vederbörligt tillstånd för skeppning eller sågning afverkadt.

Mom. 3. Sparre som är bilad så, att ursprungliga tjockleken vid 16 fots längd ej kan utrönas, skall, för att icke anses undermålig, hålla i omkrets vid sagda längd från storändan, minst 20 decimaltum, i fall sparren är bilad till skarp kant, men eljest minst 21 decimaltum, samt i förhållande derefter om längden är mindre.

Mom. 4. I afseende på virke, som redan är sågadt, då det anträffas, skall hvad ofvan är stadgadt ega tillämpning endast i fall lagligen styrkas kan, att varan tillkommit af träd, som är undermåligt och till hvars afverkande för sågning eller skeppning ej meddelats vederbörligt tillstånd.

§ 3.

Mom. 1. Är skog af beskaffenhet, att för dess ordentliga skötsel och vård fordras afverkning af undermåligt virke, må egare, som vill låta det virke skeppas eller sågas, anmäla sig hos vederbörande revierförvaltare, hvilken åligger verkställa den undersökning af skogen, som af omständigheterna påkallas. Finnes dervid slik afverkning vara med grunderna för en god skogshushållning öfverensstämmande, då må, der ej laga hinder eljest möter, tillstånd af förrättningsmannen gifvas till afverkning, för skeppning eller sågning; dock att träd, som vid storändan håller 5 decimaltum eller mera i genomskärning, ej må afföras innan det genom förrättningsmannens försorg blifvit med kronomärke stämpladt. Vill egaren sig till säkerhet hafva virke jemväl af mindre dimensioner stämpladt, vare dertill berättigad.

Mom. 2. Varder sådan förrättning begärd före den 1 Juni, skall, der så ske kan och skogsegaren det äskar, undersökningen och utstämplingen företagas i sammanhang med de utsyningsförrättningar å kronans skogar, som under året förekomma. Verkställes förrättningen i sådan ordning, åligger det revierförvaltaren att, om möjligt, vid förrättningens slut eller, i annat fall, genast efter det alla utsyningsförrättningar under året inom socknen böra vara avslutade, tillställa sökanden eller dess ombud, mot bevis, men utan lösen, skriftligt instrument öfver utsy-

ningen. Företages förrättningen särskildt, bör syneinstrumentet aflemnas, innan förrättningsmannen från stället afreser. Underrättelse om tiden, inom hvilken besvär böra vara hos Skogsstyrelsen ingifna, för att kunna till pröfning upptagas, skall i syneinstrumentet meddelas.

Mom. 3. Angående undermåligt virke, som till följd af föreläggande vid laga skifte varder afverkadt, skall, der egaren vill låta det virke skeppas eller sågas, gälla i tillämpliga delar hvad här ofvan är stadgadt.

§ 4.

Undermåligt, ostämplat virke är ej underkastadt beslag, såvida tydligen visar sig eller styrkes, att afverkningen skett innan denna förordning blifvit gällande; och skall sådant virke i den ordning, här ofvan sägs, med kronomärke förses, der egaren, till sin säkerhet, det äskar.

§ 5.

Jordegare vare ej pliktig att, för utsyning eller stämpling, hvarom i § 3 eller 4 sägs, vidkännas annan kostnad än godtgörelse till förrättningsmannen för den tid, förrättningen å stället upptager; i hvilket afseende jordegaren skall erlægga såsom arvode för hvarje dag 5 kronor äfvensom förse förrättningsmannen med kost och husrum eller gifva ersättning därför.

§ 6.

Rätt att i beslag taga virke, som bör anses förbrutet, tillkomme allmän åklagare, tjänstemän och betjente vid skogsstaten samt tullstatens tjänstemän, desse sistnämnde inom hamn och lastageplats; men rättighet att utföra åtal i sådana mål ege endast allmän åklagare och jägeribetjening, på sätt gällande författningar stadga; skolande förty tulltjänsteman, som gjort beslag, derom göra anmälan hos allmän åklagare eller jägeritjänsteman.

§ 7.

Medel, som inflyta genom försäljning af virke, som enligt denna författning är beslag underkastadt, fördelas sålunda, att en tredjedel tillfaller kronan och två

trejedelar åklagaren; dock att, derest annan behörig person verkställt beslaget, denne skall af åklagareandelen undfå hälften.

§ 8.

Denna förordning skall gälla från början af nästkommande^o Oktober månad.

5:o.

Uti en inom Andra Kammaren afgifven, till Särskilda Utskottet remitterad motion (N:o 84) har Herr *C. J. Kjellman* anført, bland annat, att den välgrundade klagan öfver skogssköfling och i allmänhet misshushållning med skog, som under senare åren, dels i pressen och dels inom Riksdagen, låtit höra sig, hufvudsakligen gällt *Norrland*; men äfven i fråga om mellersta och södra Sverige vore en sådan klagan berättigad. Frågan om en ny skogslagstiftning hade visserligen, yttrar motionären, varit föremål för så väl Riksdagens som Regeringens ompröfning; men resultatet låte ännu vänta på sig; hvarföre motionären påkallade Riksdagens uppmärksamhet för att få sagda fråga så snart som möjligt löst. Motionären för sin del fruktade, att detta ej skulle låta sig göra utan genom sådana bestämmelser, som begränsade och gjorde ett visst intrång i den enskildes dispositionsrätt; anhållande motionären att det Utskott, dit motionen blefve remitterad, måtte taga den af motionären påpekade saken i öfvervägande och afgifva förslag till ordnande af vår skogsskötsel och vårdande af våra skogar.

Utskottet föreställer sig, att motionärens framställning, så vidt den angår mellersta och södra delarne af riket, ej erfordrar annat svar från Utskottets sida, än åberopande af det, i 1:sta punkten af detta utlåtande, af Utskottet tillstyrkta förslag till förordning angående åtgärder till förekommande af skogsförödelse.

Vidkommande Norrbottens län, åberopar Utskottet 4:de punkten af förvarande utlåtande.

Utskottet hemställer alltså,

- a) att motionen, såvidt den afser mellersta och södra delarne af riket äfvensom Norrbottens län, ej må till vidare åtgärd föranleda.

I öfrigt och då det ej synes vara af motionären afsedt, att Utskottet skulle, hvad angår Norrland i allmänhet, utarbета förslag till skogslagstiftning på andra grunder än dem, på hvilka Norrländska skogskomitén byggt sitt förslag;

då det hufvudsakligaste af detta förslag, så vidt det angår enskildes skogar utom Lappmarken, ingått i det här ofvan i 4:de punkten framlagda förslag till särskild skogslagstiftning för Norrbottens län; och

då Utskottet för sin del, lika med bemälda komité, funnit skogslagstiftningen för hela Norrland lämpligen kunna hvila på en och samma grund samt företrädesvis böra afse att förekomma öfverdrifven afverkning af ungskog;

men vissa jemkningar i de särskilda föreskrifterna torde af olika ortförhållanden påkallas, euär t. ex. den för Norrbottens län nu föreslagna minimidimension å träd, hvilkas afverkning ej skulle vara underkastad kontroll, lärer vara mindre lämplig i de öfriga Norrländska länen; hvarförutom, i den mån Norrland genom jernvägar förenas med andra orter, äfven forslingen på jernväg af undermåligt virke torde böra underkastas kontroll;

så anser Utskottet sig böra, med föranledande af Herr Kjellmans motion, och under förutsättning att Riksdagen för sin del antager en särskild skogslagstiftning för Norrbottens län, hemställa,

b) att Riksdagen ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det samma lagstiftning med de jemkningar, som kunna af ortförhållanden påkallas, måtte af Kongl. Maj:t förklaras gällande äfven för ett eller flera af de öfriga Norrländska länen, såvidt derom af vederbörande landsting göres framställning.

Stockholm den 15 Maj 1874.

På Utskottets vägnar:

G. S. Åkerhielm.

Reservationer:

af Herr *Asplund* mot betänkandets uppställning och motiveringen i åtskilliga delar.

vid 1:sta punkten:

af Herrar *de Maré*, *Hammarhjelm*, *Leijonancker* och *Per Nilsson* i Kulhult: "Emot Utskottets förslag till lagstiftning för enskildes skogar få vi härmed anmäla vår reservation och förena oss om följande, hufvudsakligen med Kongl. Maj:ts nådiga proposition öfverensstämmande förslag till

Förordning

angående enskilde skogsegares skyldighet att efter afverkning sörja för skogsåterväxt.

För de landstingsområden eller delar deraf, som Kongl. Maj:t på framställning, grundad på ett af landsting med två tredjedelar af de afgifna rösterna fattadt beslut, finner skäl bestämma, varder härigenom förordnad som följer.

§ 1.

Enskild jordegare vare pligtig att till skogsbörd bibehålla den egentliga skogsmarken, der den ej odlas till åker eller äng, afstänges till nödig beteshage eller rödjes till trädgård eller byggnadstomt eller för annat likartadt ändamål.

§ 2.

Mom. 1. Sker afverkning af skog å mark, som enligt föregående § skall till skogsbörd bibehållas, vare jordens egare skyldig att sörja för återväxt och att,
om

om för återväxtens betryggande erfordras sådd, plantering eller andra åtgärder dem verkställa. Gör han det ej, ege Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet att med utsättande af de åtgärder, som för ändamålet pröfvas nödiga, vid vite ålägga jordegaren att dessa åtgärder inom förelagd tid och, der mer än ett års tid dertill anses nödig, med viss del årligen fullborda. Ställer sig icke jordegaren denna föreskrift till efterrättelse, varde han fälld till vitet, och ny tid honom förelagd vid högre vite, och så vidare intill dess den gifna föreskriften varder fullgjord. Dessa viten skola tillfalla landstinget.

Mom. 2. Hvad nu är sagdt om jordens egare skall, i fall jorden på grund af arrende eller dylikt aftal af annan inuehafves, gälla i afseende på denne, med rätt för honom att för den kostnad, han till befrämjande af skogsåterväxt fått vidkännas och sjelf ej vållat, i laga ordning erhålla ersättning af jordens egare.

Mom. 3. Rörande dem, som genom aftal med jordens egare eller innehafvare förvärfvat för viss tid rätt till afverkning af skog, stadgas särskildt.

§ 3.

Mom. 1. För utöfvande af uppsigt öfver skogsåterväxtens befrämjande skola för de områden och i den ordning vederbörande landsting bestämmer utses tillsyningsmän, hvilka hafva till åliggande att, när försummelse i berörda hänseende finnes ega rum, derom göra anmälan hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande.

Mom. 2. Desse tillsyningsmän skola af landstingsmedel aflönas; och må till sådan befattning ej utses jägmästare eller de, som deras tjänst förrätta.

§ 4.

Mom. 1. Anmäles af tillsyningsman, att försummelse i afseende å skogsåterväxtens befrämjande skett eller förekommer eljest anledning dertill, ege Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, innan föreläggande, enligt § 2 här ofvan, meddelas, att efter vederbörandes hörande förordna skogstjensteman att med gode män vid sammanträde, dertill jordegaren kallas, förhållandet å stället undersöka samt att der försummelse finnes ega rum och åtgärder för skogsåterväxtens betryggande icke redan äro föreskrifna, afgifva förslag till de åtgärder, som i sådant afseende böra föreskrifvas, äfvensom till den tid, hvarinom arbetet skäligen kan vara avslutadt, och huru mycket deraf bör årligen verkställas.

Mom. 2. Kostnaden för dylik undersökning skall, då den föranleder till något åläggande för jordinnehafvaren, hvilket vinner laga kraft, af denne gäldas, men eljest, äfvensom då tillgång hos jordinnehafvaren saknas, af landstingsmedel utgå.

§ 5.

Mom. 1. De gode män, hvilka skola hafva att jemte skogstjensteman verkställa sådana undersökningar, som i § 4 omförmälas, utses inför häradsrätt i samma ordning som ledamöter i egodelningsrätt, för hvarje länsmansdistrikt så många, som Kongl. Maj:ts Befallningshafvande finner skäl bestämma.

Mom. 2. Dessa gode män väljas för två år i sender, och böra vid hvarje undersökning två ojäfvige sådane vara tillstädes, helst af dem, som blifvit utsedde för det distrikt, der undersökningen skall ske.

Mom. 3. Under förrättning samt resan dit och derifrån njute gode männen ersättning för underhåll och skjuts såsom för gode män vid landtmäteriförrättning är stadgadt.

§ 6.

Den, som icke nöjes med Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes beslut i de mål, hvarom här ofvan sägs, ege att deröfver hos Kongl. Maj:t föra klagan i den ordning, som för fullföljd af talan i ekonomimål i allmänhet är stadgadt.“

af Herr *Häggström*: “Då samma skogslagstiftning för Norrland som för mellersta och södra Sverige ej kan vara fullt lämplig, emedan skogsåterväxten i norra delen af riket fordrar en mycket längre tid än i den södra, anser jag Utskottets förslag vara tillämpligt för Norrland, hvaremot jag förenar mig med reservanterne, Herrar Leijonancker, De Maré m. fl., uti det af dem framlagda förslag till förordning för de enskilda skogarna i mellersta och södra Sverige.“

af Herr *Åstrand*: “I val emellan det förslag till lagstiftning för enskilde skogsegare, som i den kongl. propositionen, angående åtskilliga till skogsväsendet hörande frågor blifvit till Riksdagen öfverlemnadt, och det förslag i samma syfte, som af Särskilda Utskottet blifvit framlagdt, har jag icke tvekat att med min röst inom Utskottet främja det sistnämnda förslaget. Men derigenom har jag alldeles icke förklarat, att jag funnit Utskottets förslag fullt tillfredsställande. Tvärtom synes det mig ega så många svaga punkter — omisskänneliga slägtdrag med den nådiga propositionen — att jag befarar, det den påräknade nyttan af förslaget,

derest det upphöjes till lag, lätt kan blifva ringa eller ingen. Utan att derfor reservera mig emot Utskottets förslag — en med afseende på Riksdagens snart förestående slut fullkomligt gagnlös åtgärd — har jag dock här velat angifva, hvaruti dessa af mig påstådda svaga punkter bestå, dervid följande förslagets egen uppställning.

Hvad då först beträffar rubriken, kan jag på intet sätt finna, hvarför förslagets upphöjande till lag skall inom hvarje särskildt landstingsområde i främsta rummet göras beroende af landstingets derom till Kongl. Maj:t gjorda framställning. Detta hänskjutande till landstingen af Riksdagens lagstiftningsrätt är både öfverflödigt och skadligt; öfverflödigt, emedan Riksdagen med lika mycken befogenhet, som på något annat lagstiftningsområde, kan afgöra hvad härutinnan är behöfligt och gagneligt, skadligt, när lagens olika tillämpning inom kanske hvarandra ej blott angränsande, utan i skogsförhållanden fullkomlig, lika landstingsområden eller delar deraf, ej kan gifva åt förslaget, der det kommer att tillämpas, den aktning och uppmärksamhet, som hvarje lag bör ega.

Uti § 1 mom. 1 föreskrifves: "enskild jordegare vare pligtig att till skogsbröd bibehålla den egentliga skogsmarken, der den ej odlas till åker eller äng, afstänges till nödig beteshage, eller rödjes till trädgård eller byggnadstomt eller för annat likartadt ändamål. Hvad vill man nu säga med uttrycket "nödig beteshage". Att beteshage bör undantagas från den mark, som ovilkorligen skall hållas skogbeväxt, finner jag fullkomligt i sin ordning, men uttrycket hade bort definieras så, att det undgått sin nu varande sväfvande form, hvilken helt säkert, der förslaget antages till lag, skall framkalla tallösa processer. Detta hade äfven lätt kunnat undvikas, om till skogsmark endast räknats en viss procent af afrösningsjorden. Denna procents storlek kunde öfverlemnats åt regeringen att, efter Konungens Befallningshafvandes och möjligen landstingets hörande, bestämma, och på marken hade den icke behöft med matematisk noggrannhet angifvas. Om ett par inom socknen bosatte män finge i uppdrag att jemte jordegarna och ett kronans ombud en gång för alla afgöra hvilken del af hvarje hemmans afrösningsjord borde för all framtid för skogsväxt anvisas, och deröfver uppsatte, efter föregången okulär besigtning, en kort beskrifning, så skulle en dylik åtgärd ledt både till trygghet för jordens egare att ej behöfva af okunnighet eller förbiseende öfverskjuta sina rättigheter, och till en ofantlig lättnad för den myndighet, som får kontrollen öfver den enskilda skogshushållningen sig uppdragen, att både skyndsamt och säkert fullgöra sina åligganden. Då jag antager, att denna lag icke rimligen, utom i Gestrkland, kan tillämpas norr om Svea land, såsom ensam för sig tillräcklig att hämma den pågående skogsförödelsen, synes det mig hafva varit nog, om man stadgat, att hemman, hvars afrösningsjord ej öfverstege 280 qvadratref, skulle vara från all ovilkorlig skogsodling befriadt, då deremot sådan borde egnas all den afrösningsmark, som väl öfversköt nämnda areal, men icke 560 qvadratref, i hvilket senare

fall hälften af afrösningsjorden borde till skogsbörd bibehållas samt, för framtida efterrättelse, i ett kortfattadt protokoll till sina gränser på marken betecknas. I de trakter af Vermland och Dalarne samt möjligen de nordligaste socknarne i Gestrikland eller, med ett ord, der hemmanen hafva särdeles stora arealer, kunde den till skogsväxt egnade delen af afrösningsjorden höjas till 60 à 75 % af den-
nas hela ytvidd. För Norrland, förutom Gestrikland, hoppas jag den lagstiftning rörande enskildes skogar skall vinna tillämpning, som af Särskilda Utskottet i detta betänkande föreslås för Norrbotten, dock med den modifikation, att tumtalet något höjes å de träd, hvilka få till afskeppning från orten i fartyg inlastas eller under vissa vilkor försågas, m. m.

Att göra återväxten allt för mycket beroende af direkta kulturåtgärder, såsom sådd eller plantering, kan ej vara välbetänkt. Men derhän går man i flera af de sydligare länen med stora steg, om, såsom nu å vidsträckta trakter är händelsen, alla mera mogna träd, hvilka kunna frambringa dugliga frön, ohejdadt nedkapas. Detta både kunde och borde förekommas, om återväxten i första rummet tryggades genom jemut fördelade fröskogsbestånd. Sådana skulle säkrast erhållas, om i lagen det stadgande infördes, att 5 % af den mark, som vid ett hemman blifvit till skogsbörd bestämd, härför afsattes. Å dessa fröskogsbestånd, hvilka efter okulär uppskattning af arealen, på samma sätt som af mig här ofvan beträffande skogsbestånden i sin helhet föreslagits, borde till läge och gränser i hvarje särskildt fall beskrivas och för all framtid afsättas, finge jordens egare eller innehafvare icke verkställa något hygge, vid i lagen bestämdt vite för hvarje träd, utan föregången utsyning och stämpling af den person, som i trakten har sig ålagdt att öfvervaka lagens efterlefnad. Genom dessa fröskogsbestånd skulle jemväl en annan fördel ernås, den nemligen, att hemmanen för framtiden tryggades emot faran att å egna egor sakna nödigt byggnadstimmer. Fröskogsbestånden skulle dock aldrig i ett sammanhang få omfatta mera än 280 kvadratref, och finge icke raseras, äfven om det hemman, till hvilket en dylik skog hörde, underginge skifte.

Men om de tvänne första paragraferna i förslaget gifva berättigad anledning till misströstan om förslagets lämplighet, sättes den troende dock på ett ännu svårare prof i § 3, der uppsigten öfver författningens efterlefnad uppdrages åt landstinget tillsatte och aflönade tillsyningsmän. Om dessa personer icke ordentligt aflönas, och dertill lärer något landsting icke komma att anslå tillräckliga medel, skola de väl utses bland orternas egen befolkning. I så fall kan man vara viss, att dessa tillsyningsmän ej skola göra mycket väsen af sig, utan komma de nog att sköta sina förtroendeposter med den stillhet och fridsamhet, som nu utmärker de tillsyningsmän, hvilka hafva att öfvervaka fiskeri-stadgans och på grund deraf träffade öfverenskommelsers efterlefnad. Nej, vill man göra allvar af lagen om enskildes skogar, så måste kontrollen öfverlätas åt staten. Härför skulle väl

erfordras en stor, och därför äfven dyr personal, men då den på samma gång kunde sköta boställsskogarne, skulle den indirekte åt staten återgifva dessa kostnader. Är skogsfrågan för vårt land af någon betydelse, är den verkligen en stor fråga; nå väl, låtom oss då i beslut erkänna och vitsorda en sådan uppfattning. Detta sker dock ej på palliativernas väg, och någon annan har Utskottet i den ifrågavarande punkten af detta betänkande ej beträdat“.

vid 3:dje punkten:

af Herr *Hans Larsson* i Flästa: “Om man ock ej kan till fullo instämman uti alla de verop, som höjas öfver den nu pågående skogssköflingen, torde dock ingen med skäl kunna påstå, att de äro obefogade; den, som sjelf på närmare håll skådat den öfverdrifna skogsspekulationens raska utveckling, torde snart hafva blifvit öfvertygad om att vinningslystnadens anspråk antagit ganska oroväckande dimensioner, synnerligast märkbara genom de oerhörda kvantiteter omoget virke som exporteras och hvarigenom den dyrbara ungskogen utan all besinning eller tanke på framtiden härjas.

Dessa förhållanden hafva af hvar och en, som ej låtit förvärfsbegäret blifva den enda bestämmande kraften för sina handlingar, länge beaktats, och mycken tid, arbete och kostnad har offrats för utrönande af skogsförhållandena i landet, skogarnes vård och hushållning, samt andra dermed sammanhängande eller derpå inverkan omständigheter. Redan för nio år sedan hade farhågorna för skogarnes framtida bestånd gjort sig så allmänt gällande, att en komité då af Kongl. Maj:t förordnades för att taga denna för landet så viktiga fråga i skärskådande samt afgifva utlåtande och förslag om och hvilka åtgärder, som från den lagstiftande och verkställande maktens sida borde vidtagas i ändamål att förekomma den då redan pågående förödelsen af våra dyrbara skogar. Denna komité uttalade bestämda farhågor för skogens snara utrotande, i fall afverkningen af densamma finge ohejdadt pågå och enstämmigt förklarade lagstiftningens mellankomst nödvändig; men resultatet af dess framställningar har det oaktadt blifvit intet, tvärtom skogssköflingen har sedan dess, i synnerhet i de norra länen, tilltagit i en då knappt anad grad, utan att några åtgärder i lagstiftningsväg deremot vidtagits; 1868 tillsattes ånyo en så kallad skogskomité, i anledning af Riksdagens underdåniga skrivelse till Kongl. Maj:t samma år, som 1870 i frågan afgaf ett, synnerligen hvad skogshushållningen och skogarnes tillstånd i Norrland angå, värderikt betänkande.

Af andra myndigheter, som i frågan blifvit hörda, hafva ej mindre än nitton hushållningssällskap och tolf landsting uttryckt den meningen, att en ändamålsenlig skötsel af enskilda skogar ej ensamt på öfvertygelsens väg stode att vinna, utan att lagstiftningen i sådant syfte måste träda emellan.

När sådana åsigter redan för flera år sedan i folkmedvetandet gjort sig

gällande, oaktadt skogssköfvingen, synnerligast hvad Norrland beträffar, då bedrefs med vida mindre fart, än förhållandet varit under de tvänne sista åren och för närvarande är, till följd af prisstegringen å virket och den derigenom ökade spekulations- och vinningslystnaden, torde det ej vara för tidigt, att lagstiftaren söker att genom sin mellankomst hämma det onda.

Hvad som dock i någon mån inverkat lugnande och ingifvit hopp om en lycklig lösning af den viktiga angelägenheten, är den grundliga och fullständiga utredning frågan fått under den tid den varit bearbetad och som orsakat, att den allmänna meningen i landet, med högst få undantag, kommit till klarhet derutinnan, att faran af den ohejdade skogsutrotningen verkligen är så öfverhängande, att de lagstiftande makterna, Kongl. Maj:t och Riksdagen, ovilkorligen måste söka förekomma densamma.

Vid innevarande riksdag så väl som vid de föregående hafva flera motioner blifvit väckta, alla begärande en skogslagstiftning, som i synnerhet skyddade den omogna ungskogen. Riksdagen har ock dels i följd af dessa motioner, dels på grund af den från Kongl. Maj:t förväntade och äfven afgifna nådiga propositionen i ämnet, nedsatt ett särskildt Utskott för frågans behandling. Till följd deraf, att Kongl. Maj:ts proposition så sent, först i slutet af Mars, inkom till Riksdagen, har detta Utskott dock ej kunnat börja sitt arbete förr än i April månad.

Att Utskottet under en så kort arbetstid skulle kunna åstadkomma ett verkligen godt förslag i en så viktig fråga som denna, der så många olika orts- och naturförhållanden måste tagas i betraktande och noggrannt öfvervägas, hvarigenom arbetet naturligtvis måst betydligt försvåras, var knappast att hoppas, synnerligen i betraktande af svårigheterna att finna praktiska medel, som, på samma gång de icke medföra alltför stora kostnader, tillika medföra det med dem åsyftade gagnet.

Jag har alltid trott, att det skulle vara högst angeläget att finna någon utväg för hämmande af den starkt pågående afverkningen af ungskogen, den enligt min tanke skadligaste arten af skogsafverkningen. Utskottets på Kongl. Maj:ts proposition hufvudsakligen byggda förslag, enligt hvilket den enskilde skulle öfver skogen ega fri disposition och endast vara pliktig att sörja för dess återväxt, så vida nemligen afverkningen bedrifvits i alltför stor skala, kan jag ej gilla, emedan jag anser denna föreskrift ej tillfyllestgörande för bevarande af den omogna skogen, men väl ledande till många tvister vid tillämpningen, enär den kontrollerande myndigheten, äfven om den i rättan tid, hvilket ofta torde blifva svårt nog, funne sig befogad att yrka skogens återplantering, kanske ej alltid skulle komma att tillämpa lagen på den sannskyldige, samt dessutom tror att den blifvande skogslagstiftningen mera bör afse det närvarande förhållandet än det kommande, ett förfarande, hvars motsats jag skulle vilja likna dervid att låta den ene endast rifva ned, den andre endast bygga upp.

Utskottets förslag till lagstiftning för Norrbottens län anser jag visserligen välgörande och verkande, men kan ej dölja min farhåga för de många obe-

hagligheter kontrolleringen kan möjligen medföra för lagens efterlevande samt kan ej gilla den granna dimension, som fritt får afverkas.

Då jag således anser, att Utskottet gjort alldeles för litet för bevarandet af den strängt aulitade ungsbogen, vill jag dock medgifva, att betydande svårigheter säkerligen skulle hafva mött för uppställande af ett förslag i mera restriktiv syftning, t. ex. innehållande tillåtelse af export endast af sådana träd, som förut blifvit utstämplade. Visserligen har äfven då erfordrats tjänstemän, men ej flere än som för närvarande finnas, när en sådan åtgärd helt säkert ej ofta förekommit, eller helt simpelt föreskrifvande exportförbud. Ett exportförbud åter skulle visserligen icke vara förenadt med denna olägenhet; — att fordra någon betydlig tillökning i tjänstemännens antal, när sådant endast kunde komma i fråga på utskeppningsplatserna mot en bevakning vid sågar och flottleder — men ett sådant förslag skulle allt för mycket strida emot tidens anda samt den fria industriella utveckling, som nu öfverallt påyrkas, och hvilken äfven jag för min ringa del gillar, men ingalunda att en sådan föreskrift skulle verka synnerligt menligt för den fria tullagstiftningen i öfrigt. Hvad jag skulle önskat hade, som nyss nämndt, varit, att Utskottet föreslagit exportförbud af omogen skog, synnerligast som Utskottsmajoriteten varit ense om att gilla grundprincipen i den för Norrbottens län föreslagna författning, som ock är ett exportförbud. Mot exportförbud kan mycket invändas utom det förutnämnda, men derom tillåter ej tiden nu att orda — endast ett vill jag nämna — att det påstående, att exportförbud ej heller vore betryggande för ungsbogen, ty man kan ju förstöra den till kolning m. m. Detta vill jag medgifva i så måtto, att det sker — men i obetydlig skala — och i Norrland för närvarande knappast något och ej kan bli på flera år — eller förr än det kommer i åtnjutande af jernvägar, ett sådant förslag skulle jag för min del, äfven med fara att blifva beskylld för protektionism, gerna hafva biträdt, fullt förvissad att detsamma hade varit med landets verkliga fördel och intresse öfverensstämmande.

På grund af det nu i korthet anförda får jag för min del hemställa, att, i öfverensstämmelse så till vida med Herr Pehr Nilssons motion,

Riksdagen ville för sin del besluta en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om utförsel förbud af allt fyrhugget virke, som icke håller minst sex verktum på hvarje sida tjugo fot från storändan, och allt rundt och obiladt virke, som icke håller minst åtta verktum i genomskärning sexton fot från grofändan, så vida icke sådant virke är af skogstjänsteman stämpladt och bevis derom af säljaren eller exportören företes, utvisande att virket är å redan till rationel skogsskötsel inrättad mark afverkadt eller å sådan mark, der gallring eller blädning det medgifver.“

vid 4:de punkten:

af Herrar *de Maré, Hammarhjelm, Leijonancker, Per Nilsson* i Kulhult och *Johannes Andersson* i Ryssby: I "Särskilda Utskottets förslag till undantagslag för enskilda skogarnes vård i Norrbotten hafva vi ej kunnat instämma. Dylika försök, som det förslaget innebär, att genom lagstiftning förhindra den enskilde att misshushålla med sin egendom, har mer än en gång vidtagits, och under långa tider varit ett rådande system. Svårigen kan dock något exempel framvisas, att dessa försök medfört önskad verkan, men väl ofta föranledt vanvård af den egendom man förhindrats att fritt disponera och derföre missaktat. Från upphörandet af lagstiftningens ingripande i den enskilda hushållningen och öfverlemnandet åt hvar och en att sköta sin egendom på det sätt han finner fördelaktigast, daterar sig den hastiga och förut ej anade ekonomiska utvecklingen i Sverige och de länder, som frigjort sig från näringstväng.

Detta, som vi tro oemotsägliga, faktum vore ensamt för oss ett tillräckligt skäl att ej gifva våra röster till ett förslag, som innebär en återgång till ett förderligt ekonomiskt system, en återgång, som, en gång börjad, ingen kan förutse hvart den kommer att leda, ty misshushållningen med Norrbottens skogar är visserligen ej den enda, säkerligen ej den största, misshushållning med enskild egendom, som vore önskvärd att förekomma. Men förslaget, äfven om det vore godt, skulle ej af oss gillas, emedan det ej gäller hela landet, utan utgör en undantagslag för en del deraf. Kan och bör misshushållning med skog stäffjas, så bör den stäffjas allestädes der den finnes och säkerligen finnes den i landets alla delar, om ock i olika grad. Ännu viktigare skulle åtgärdens utsträckning till hela landet vara, om, såsom föregifves, skog till betydlig utsträckning vore nödvändig för att hindra klimatets försämring, ty denna åsigt, hvarpå motionärer fästa mycken tro och vigt, förfäktas visserligen ej endast för det nordliga Norrbotten, utan äfven med lika ifver för vida sydligare klimat än till och med Skånes. Utskottets förslag är följaktligen en ofullständig tillämpning af de åsigter Utskottet funnit viktiga. Det skäl, som möjligen förebares, att endast för Norrbotten begärts en sådan lagstiftning, är ej giltig, då motionärer påyrkat för hela landet en förbättrad skogslagstiftning. Snarare borde uteblifvandet från betydligaste delen af landet af önskingar att få inskränkning i nyttjanderätten af enskilda skogar genom lag bestämd, manat Utskottet till försigtighet att ej på grund af en fåtalig korporations åsigt föreslå en undantagslag, som djupt ingriper i eganderätten, helst ej ens utredas kan, huruvida majoriteten af ortens innevånare gillar eller ogillar en sådan inskränkande lagstiftning. Oss förefaller det sannolikare, att majoriteten måste ogilla en lag, som förhindrar dem att med sina skogar hushålla på det sätt, den anser fördelaktigast — hvilket sätt den sjelf väl svårigen lär anse för misshushållning

hushållning. Är deremot, såsom uppgifves, en stor öfvervägande majoritet af länet innevånare stämd för en sådan lag, som den Utskottet föreslagit, så tyckes lagen vara nära nog öfverflödig, enär majoriteten är fullt oförhindrad att med sina skogar hushålla på det sätt lagen innehåller.

Det botemedel Utskottet föreslår mot misshushållning med skog förefaller särdeles homöopatiskt. Genom detsamma skulle uti en enda af rikets provinser träd af, vid en viss höjd, mindre diameter än 7 dec.-tum räddas från "afskeppning". Säkerligen uppgår den kvantitet sådant virke, som från hela riket afskeppas, ej till en procent af allt det trävirke, som hugges för öfrigt utskeppning, för kolning, för vedbrand, för bostäder och stängsel m. m. Det är således för den på en provins sig belöpande andel af en i det hela så obetydlig del af totala skogsförbrukningen i riket som en lagstiftning, inskränkande eganderätten, anses förtjent att blifva föreslagen.

Utskottet tyckes ej befara svårigheter vid lagens tillämpning. Sådana torde dock uppstå af allvarsam beskaffenhet. Bevakandet vid sågverk, flottleder, hamnar m. m., utsyningar och besigtningar, då tillstånd sökes att få hugga undermåligt virke, afgörande af de säkert mycket talrika klagomål, som komma att uppstå öfver dessa förrättningar, måste medföra en högst betydligt ökad tjenstemannapersonal. (Såsom exempel må anföras, att Würtemberg har 800 skogstjenstemän för tillsyn å 1,330,000 tunnland skog). Billigheten fordrade väl, att kostnaderna härför ej drabbade statsverket. Vi tvifla dock, att bevakningen någonsin kan blifva ens någorlunda effektiv. Härtill kommer en förhatlig fiskalisering på enskilda, hemliga angifningar o. d., som säkerligen komma att verka demoraliserande på likartadt sätt som de forna lurenträgeriförfattningarne.

Lagförslaget tillåter skogsegaren att sälja ved och kol m. m. af finare virke och förbjuder ej "afskeppning" af sådana skogsprodukter. Försäljningen af dessa i eller utom riket måste derfor anses vara fri. Måne ej inom en ej aflägsen framtid kan, genom stigande pris och lättade kommunikationer, uppstå tillfälle att äfven från en så aflägsen provins som Norrbotten med fördel afsätta produkter af de mindre träd lagen afser att skydda, och den så kallade skogsköfvingen blifva lika stor som nu, måhända endast med den skilnad, att skogsegaren finge mindre betaldt för sin skog, än om han hade frihet att sälja och afskeppa den i hvad form som helst.

Af alla dessa skäl. hvartill många flera kunde läggas, anse vi, att motionerna om särskild skogslagstiftning för Norrbotten böra afslås."

af Herr *Haggström*: vid § 3. I olikhet med hvad Utskottet i punkten 1 af detta betänkande föreslagit, har det ansett, att värden om de enskilda skogarne i Norrbottens län bör öfverlemnas åt revierförvaltarne inom länet, och att klagan öfver deras åtgärder skall anföras hos Skogsstyrelsen.

Om den verksamhet, som statens jägeritjenstemän nu har sig anförtrodd, skall utsträckas äfven till de enskilda skogarne, torde deras antal, såsom Skogsstyrelsen framhållit, böra betydligt förökas och kostnaderna således blifva ganska stora.

Då Utskottet ansett, att tillsyningsmän, tillsatte af landstingen, kunna i de öfriga delarne af riket vaka öfver efterlefnaden af den föreslagna skogsordningen har jag trott, att samma rätt att tillsätta tillsyningsmän bör tillerkännas landstinget i Norrbottens län. Jag tror ock, att dessa tillsyningsmän kunna utöfva den kontroll, som i denna förordning föreskrifves.

Vid § 5. Ut i det förslag till skogsordning, som Norrbottens landsting afgifvit, har det såsom vilkor för öfverlemnandet af värden om de enskilda skogarne till statens jägeritjenstemän bestämt, att någon ersättning från skogsegarens sida för de i denna förordning nämnda undersökningar och utstämplingsåtgärder eger icke rum. I strid dermed har Utskottet föreslagit, att skogsegare skall för hvarje af honom begärd förrättning till skogstjenstemannen utgifva 5 R:dr, jemte ersättning för kost och husrum.

Det synes mig vara ganska oriktigt att antaga det af Norrbottens landsting gjorda erbjudande på andra vilkor än det sjelf föreslagit.

vid 5:te punkten:

af Herr *Asplund*.

af Herrar *Falk*, *Reutersvärd* och *Casparsson*, som, när det vore tvifvel underkastadt, huruvida en sådan lagstiftning, som den Utskottet föreslagit för Norrbottens län, vore lämplig eller ens af behofvet påkallad för något sydligare län än Vesterbottens, för hvilket län icke allenast landstinget begärt förbud mot utförsel af undermåligt virke, utan äfven Kongl. Maj:ts Befallningshafvande föreslagit sådana närmare bestämmelser, som finnas upptagna i den norrländska skogs-komiténs förslag, ansågo, att Utskottet icke bort föreslå någon undantagslagstiftning för andra län än Norr- och Vesterbottens län, samt förty, under förutsättning att Riksdagen för sin del antager en särskild skogslagstiftning för Norrbottens län, hemställde,

att Riksdagen ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det samma lagstiftning med de jemkningar, som kunna af ortförhållanden påkallas, måtte af Kongl. Maj:t förklaras gällande äfven för Vesterbottens län, så vidt derom af landstinget göres framställning.

af Herrar *de Maré* och *Hammarhjelm*.

Bil. Litt. A.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Hos Eders Kongl. Maj:t hafva underdåniga framställningar blifvit gjorda om vidtagande af åtgärder för en omsorgsfullare vård af skogstillgångarne i Westerbotens och Norrbottens län, nemligen:

dels af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i det förra länet, hvilken myndighet i underdånig skrifvelse af den 22 September sistlidna år har, med öfvermålande af den misshushållning med de enskilda skogarne, som åtminstone delvis egde rum inom samma län och redan ledt derhän, att åtskilliga byar och hemman å kustlandet vore i saknad af nödigt husbehovsvirke samt på en del ställen jemväl af vedbrand, åtminstone på nära håll, till Eders Kongl. Maj:ts behjertande anmält behovet af inskränkning utaf egarnes till skattehemman rätt till afverkning af deras skog, eller åtminstone af förbud mot utförsel af virke under vissa dimensioner,

dels af Landshöfdinge-embetet i Norrbottens län, som med underdånig skrifvelse af den 6 nästpåföljde Oktober öfverlemnade en underdånig framställning af länets landsting, att, till förekommande af en öfverhandtagande misshushållning med de enskilda skogarne, en särskild skogsordning för dessa skogar inom länet, Lappmarkerna undantagna, måtte blifva i nåder utfärdad enligt dertill uppgjortt, tillika öfverlemnadt förslag, hvarigenom i allmänhet förbjödes afskeppning från orten af träd, vare sig i form af sparre, pitprops eller annat rundvirke, eller försågadt till plank, bräder eller annat dylikt, då det afverkade trädet icke hölle minst sju decimaltum i genomskärning på ett afstånd af sexton fot från storändan, †

dels ytterligare af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Westerbotens län, som med öfverlemnande i skrifvelse af den 17 i berörde Oktober månad af en underdånig ansökning utaf jemväl det länets landsting, förordat deri gjord hemställan

att enahanda föreskrifter, som uti Nådiga Förordningen den 10 September 1869 angående åtgärders vidtagande till förekommande af skogsförödelse på Gotland blifvit meddelade, äfven skola inom nedre landet af Westerbottens län tillämpas, äfvensom proposition till innevarande års Riksdag aflåtas om förbud mot export under tio år af pitprops och sparrar af mindre dimensioner, och i hvilket sistnämnda afseende Eders Kongl. Maj:ts bemålde Befallningshafvande föreslagit den närmare bestämmelse, att sagda förbud skulle afse träd, som på sexton fots höjd från roten hölle mindre än $8\frac{1}{3}$ decimaltum i genomskärning samt sådana träd vara underkastade beslag, om de anträffades i allmän flottled eller å lastageplats och sågverk, — samt

dels af Westerbottens läns hushållningssällskap, som i underdånig skrift af den 27 meranämnde Oktober månad anhållit, det Eders Kongl. Majt täcktes i ändanmål att inom länet nu pågående skogsförödelse måtte upphöra, till innevarande års Riksdag aflåta nådig proposition om förbud mot export från skattehemman af virke, som vid sexton fot från roten understiger i diameter 8,3 decimaltum, i enlighet med hvad uti underdånigt betänkande af den 21 December 1870 angående skogsförhållandena i Norrland och åtgärder för åstadkommande af en förbättrad skogshushållning derstädes blifvit af den härtill i nåder förordnade komité föreslaget.

Öfver samtliga dessa framställningar har Eders Kongl. Majt genom särskilda nådiga remisser af den 21 och 28 Oktober samt 3 November nästlidna år behagat infordra Generaltullstyrelsens underdåniga yttranden, såvidt samma framställningar afsåge stadgande af förbud mot utförsel af trävaror utaf mindre dimensioner, och hvarvid Styrelsen borde särskildt sig utlåta huruvida lämpligt kunde vara att för särskilda län, hvilkas landsting kunde sig derom förena, uti ifrågavarande hänseende meddela bestämmelser, afvikande från dem, hvilka i det öfriga riket äro gällande, samt huruvida kontrollen öfver sådana bestämmelsers efterlefnad skulle kunna behörigen upprätthållas.

Detta sitt åliggande går Generaltullstyrelsen nu att fullgöra.

Styrelsen får dervid underdånigst erinra, hurusom något förbud mot utförsel från riket af trävaror icke sedan år 1835 eller under nära fyratio års tid varit stadgadt. Med nämnda års utgång upphörde nemligen det enda exptrförbud å trävaror, som, ehuru för helt annat varuslag än hvarom nu är fråga, eller å ej specificerad, otillhugget furu- och grantimmer eller sågblockar, derförinnan var gällande, och hvilket förbud egde sin grund, icke i syftet att förekomma öfverafverkning af landets skogar, utan i den då rådande föreställningen att man genom lagstiftningsåtgärder borde uppmuntra den inhemska sågverksrörelsen och skydda densamma mot täflan med andra länders enahanda förädlingsnäring; hvarföre ock intörsel af plankor och bräder af furu och gran var belagd med vida högre tull än som vid utförsel af dylika varor borde erläggas.

Visserligen har sedermera äfven under sednaste tiden fråga en och annan gång blifvit vid riksdagarne väckt om stadgande af förbud mot utförsel af virke utaf

vissa mindre dimensioner, och detta i syfte att befrämja en förbättrad skogshushållning; men dessa framställningar, afstyrkta af Riksdagens Bevillnings-Utskott, hafva ingalunda vunnit Riksdagens bifall.

Grunden till denna obenägenhet emot återinförande i något fall af en prohibitiv tull-lagstiftning synes, att döma af de skäl, hvilka såväl af Bevillnings-Utskottet som inom Riksdagens Kamrar blifvit anförda, icke hafva legat i underkännande af det åsyftade ändamålets betydelse för vårt land, utan fastmera i öfvertygelsen derom, att en förbättrad skogsvård icke kan befrämjas genom en åtgärd, som skulle inskränka afsättningen af skogens alster och derigenom nedsätta dessas saluvärde. Det har nemligen blifvit anfördt och torde svårligen kunna förnekas, att en väl ordnad skogsvård icke allenast låter väl förena sig med utan till och med nödvändigt betingar successiv afverkning äfven af ungskog, och att genom en sådan afverkning, förutsatt att det afverkade får fritt disponeras, icke oväsentliga bidrag kunna ernås till skogsvårdens bekostnad: och man har antagit, att det hvarken kunde vara med landets fördel eller med sunda lagstiftningsgrundsatser förenligt, att, till förekommande af öfverklagade enstaka missbruk, genom allmänna påbud inskränka och förhindra den gagnande och lofvärda omtanken i dess verksamhet. Man har vidare antagit, att de åtgärder, hvilka må finnas af behofvet påkallade, för att skydda den för vårt land så dyrbara skogsegendomen, måste riktas emot skogens vanvård, der sådan i någon för det allmänna äfventyrlig grad verkligen förekommer, men icke emot sättet, hvarpå redan afverkade skogsprodukter användas; och att således de härutinnan erforderliga åtgärder falla inom ett helt annat område än tull-lagstiftningens.

Generaltullstyrelsen delar dessa åsikter och vågar antaga, att de icke allenast måste erkännas vara teoretiskt riktiga utan också ega fullkomligt praktisk giltighet. Men för att rätt bedöma huruvida en icke blott i den enskildes hushållning utan och i landets allmänna lagstiftnings- och förvaltnings-anordningar så djupt ingripande åtgärd, som stadgandet af utförselsförbud innebure, verkligen skulle rättfärdigas af det inflytande på skogshushållningen, som dermed åsyftades och i bästa fall kunde uppnås, om nemligen hela den quantitet ungskog som nu exporteras, blefve vårdad och besparad för framtiden, torde det vara angeläget att göra sig klart reda, å ena sidan för de olägenheter, hinder och kostnader af mångfaldigt slag, som upprätthållandet af dylikt förbud oundvikligen måste medföra, och å andra sidan för omfånget och betydelsen af den export af omoget virke, som skulle förekommas.

I förra hänseendet torde den sorgliga erfarenhet af förbudsystemets tillämpning, som på sin tid var allmän i landet och slutligen gjorde systemet olidligt, ännu icke vara alldeles förgäten: och om än de mörkaste sidorna af detta system framstodo i afseende å införseln, funnos dock äfven utförselsförbuden så oförenliga med landets allmänna intressen, att äfven dessa förbud måste öfvergifvas; och slutligen befanns till och med det lindrigare hinder för utförsel af landets alster, som innefattades i tullafgifter, böra helt och hållet undanrödjes. Förbigående de principiella

skäl, hvilka härvid gjorde sig gällande, torde endast de praktiska svårigheter, hvilka måste åtfölja hvarje inskränkning af utförselsfriheten, här behöfva antydvas. Dessa svårigheter bero naturligen deraf, att inskränkningarnes efterlefnad måste öfvervakas, hvilket åter icke allenast icke skulle kunna medgifva den till tid och ställe obehindrade lastningsfrihet, som numera hos oss eger rum och i vidsträckt omfång tillgodogöres, utan derjemte föranleda både för de enskilde och för statskassan ganska betydliga utgifter. Det är hufvudsakligen den medgifna obegränsade utförselsfriheten, som på sednare tider, oakadt handelsrörelsens betydliga tillväxt, möjliggjort indragning af ett stort antal betjente vid tullverkets fasta stationer. Skulle nu, såsom ifrågasatt blifvit, vissa trävaror beläggas med utförselsförbud, men deremot få fritt transporteras äfven på saltsjön från ort till annan inom landet, så ligger det visserligen för öppen dag, att äfventyren af lagöfverträdelser blefve mångfaldiga och kontrollen emot underslef förenad med synnerligen stora svårigheter och kostnader; hvarförutan härigenom skulle på den inre lofliga rörelsen med landets egna produkter läggas band, som helt säkert icke länge kunde fördragas.

Hvad åter beträffar omfånget och betydelsen af den skogsbesparing som genom utförselsförbudet kunde vinnas, så torde denna besparing huvudsakligen inskränka sig till hvad nu utföres under form dels af grufstolpar (pitprops), dels af sparrar under 6,6 tums tjocklek midtpå.

Under de sista 5 åren 1868—1872, för hvilka tulljournalerna hittills kunnat genomgås, uppgick rikets hela utförsel af dessa trävaror till följande belopp i kubikfot:

	år 1868	år 1869	år 1870	år 1871	år 1872
Grufstolpar	5,643,840	4,407,375	5,449,159	6,370,789	7,545,748
Sparrar under 6,6 t.	4,678,345	5,404,190	4,705,638	6,112,913	6,520,887
Summa kub.fot	10,322,185	9,811,565	10,154,797	12,483,702	14,066,635

eller i medeltal för år 11,367,777 kubikfot.

Af denna rikets hela utförsel belöpte sig på samtliga tullkammaredistriktet i Norr- och Westerbottens län, från hvilka län de nu ifrågavarande framställningarne utgått, tillsammans

Grufstolpar	-----Icke-----en-----enda-----
Sparrar under 6,6 t.	3,124,031—3,831,887 3,070,380—4,336,457—4,411,611
eller i medeltal per år	3,754,873 kubikfot.

Onekligen visa dessa siffror, betraktade i och för sig, ganska betydliga belopp, men för att rätt fatta beloppens betydelse torde några jemförelser med skogsförbrukningen inom landet vara både erforderliga och upplysande.

Till någon ens närmelsevis exakt öfversigt af landets skogsförbrukning i det hela saknas visserligen erforderliga statistiska uppgifter; men af hvad i ett eller annat

hänseende kan framläggas torde emellertid icke oväsentlig ledning för omdömet kunna hemtas.

Sälunda kan anföras, att enligt uppgift, grundad på Stockholms stads hamnräkenskaper, den sjöväga tillförseeln af ved till hufvudstaden uppgick:

år 1872 till 98,215 famnar; och

” 1873, det första, då den noggrannare beräkningen i kubikfot iakttagits, till 12,025,861 kubikfot; hvartill komma de visserligen icke obetydliga vedquantiteter, som landvägen och i synnerhet under sednare åren på jernvägarne tillförts hufvudstaden, men öfver hvilkas sammanräknade belopp någon ens approximativ uppgift icke är tillgänglig.

Vid jemförelse emellan den nyss anförda, bestämdt kända vedquantitet, som ensamt Stockholms stad årligen förbrukar, och den såsom synnerligen skogsödande betraktade utförelsen af grufstolpar och sparrar af mindre dimensioner, visar sig att denna utförelse från *hela* riket efter 5 års medium understigit Stockholms stads vedkonsumtion under år 1873, samt att omförmälda trävaruutförelse från rikets tvänne vidsträcktaste och skogrikaste län tillsammans uppgår till allenast emellan $\frac{1}{4}$ -del och $\frac{1}{3}$ -del af hvad hufvudstaden ensam i vedbränsle förbrukar.

Ville man åter söka beräkna vedförbrukningen i hela landet efter hufvudstaden och i förhållande till folkmängden samt dermed sammanställa den öfverklagade utförelsen, skulle man komma till resultat, som till en försvinnande bråkdel af det hela reducerade denna utförelse; och likväl lärer väl vara ostridigt, att Stockholm, med dess väl ombonade bostäder, bränslebesparande eldstäder och af höga vedpriser nödtvungna sparsamhet, förbrukar vida mindre bränsle i förhållande till sin folkmängd än de flesta andra orter, synnerligen skogsbygderna.

I saknad af alla närmare upplysningar kan väl någon approximativ beräkning öfver den skogs massa, som stängselväsendet ännu årligen medtager, icke uppställas; men otvifvelaktigt lärer dock kunna antagas, att äfven i förhållande till denna både skog och arbetskrafter synnerligen ödande gren af vår landthushållning den öfverklagade utförelsen af grufstolpar och sparrar är ytterst obetydlig.

En annan jemförelse, nämligen emellan nyssnämnda utförelse och hvad af landets skogar årligen förbrukas till kolning för bergverksrörelsen, torde deremot med någorlunda grund i kända faktiska förhållanden kunna uppställas och desto heldre förtjena uppmärksamhet, som till kolning hufvudsakligen användes just sådan ungskog, hvars afverkning för export så mycket öfverklagas.

Ett af sakkunnige väl vitsordadt arbete af G. Svedelius ”om kolning i mila” (tryckt 1872) och ett annat arbete, som icke lärer tillmätas mindre förtroende, af Rich. Åkerman ”om jernhandteringens ståndpunkt i Sverige vid början af 1873” (tryckt samma år), gifva vid handen, det förra: den vedmassa, som för frambringande af en viss quantitet kol kan antagas åtgå, och det sednare: den quantitet kol, som vid tillverkning af tackjern, smältstycken och stångjern efter olika arbetsmetoder

förbrukas. Med ledning af dessa på vetenskapliga och praktiska grunder ställda afhandlingar samt Kommerce-kollegii afgifna berättelser angående bergshandteringen låter väl beräkna sig den ungefärliga vedmassa, som under sednare åren endast för nämnda jernstillverkning (oberäknadt all annan bergverksdrift) blifvit i medeltal årligen använd, och hvilken med visshet kan uppskattas till mera än 120 millioner kubikfot eller minst 10 gånger den myckenhet ungskog, som under form af grufstolpar och sparrar af mindre dimensioner årligen exporteras.

Sammanställer man nu nyssnämnda till siffran noggrant kända export med den endast delvis beräkneliga skogsafverkning, som för andra mångfaldiga ändamål eger rum, lär man icke kunna förbise hvilken oändligt ringa betydelse den i ögonen springande exporten i sjelfva verket intager bland de många i stort verkande orsaker till den öfverklagade misshushållningen med landets skogskapital; hvarvid tillika väl torde förtjena att bemärkas, att nämnda export, om ock lemmande ringa öfverskott för skogsegaren och det utförda arbetet, likväl ej sällan torde hafva varit ett räddningsmedel mot öfverhängande nöd och i vanliga fall gifver en behållning, jemnstor med, om icke större än den till kolning använda skogen, och än mera ur både privat och statekonomisk synpunkt är att föredraga framför den skogsförbrukning, som genom uppenbar vanvård af skogsbestånden och den endast för skogsväxt tjenliga mark samt slöseri med bränsle och stängsel m. m. ännu beklagligen alltför allmänt förekommer i vårt land.

Härmed har Generaltullstyrelsen ingalunda velat uttala den tanke, att afverkning af ungskog för utförsel under uppgifna eller andra former i allmänhet och såsom den kanske oftast bedrifves vore något i och för sig uppmuntransvärdt eller ens oskadligt, som borde undantagas från inflytande af den förändrade lagstiftning i afseende å skogsvård, hvilken för hela riket eller olika delar deraf må finnas vara af behof påkallad. Endast den mening har Styrelsen sökt genom det anförda göra gällande, att det icke är genom förbud mot utförsel af ungskog under vissa former, likasom icke heller i allmänhet genom utförselsförbud, som en god skogshushållning kan befrämjas, då det gifves mångfaldiga andra sätt att med mindre enskild och allmän fördel, men till sina verkningar vida mera skogsödande, förbruka och äfven till utförsel använda landets skogskapital; hvarföre Generaltullstyrelsen ock hyser den åsigt att den skogslagstiftning, som må göras gällande, men om hvars beskaffenhet det visserligen ligger utom Styrelsens befogenhet att närmare sig yttra, bör direkte vända sig antingen emot sjelfva öfverafverkningen för hvad ändamål den än bedrifves, men icke emot det ena eller andra sättet, hvarpå det afverkade må tillgodogöras, eller ännu heldre emot den vanvård, som af okunnighet, egennyttia eller liknöjdhet lemnar å sido tillbörlig omtanke att skydda och befordra en återväxt, på hvilken landets beboelighet och efterkommande släktens välfärd och trefnad kunna förutses blifva i mer eller mindre mån beroende.

Ehvad en sådan lagstiftning må finnas lämpligen kunna göras gemensam och lika för hela vårt vidsträckta och till särskilda delar så väsendtligen olika land eller böra både till principer och detaljer lämpas efter orternas sins emellan olika förhållanden, torde emellertid det i sammanhang med frågan härom väckta förslaget om stadgande af utförselsförbud för vissa skogsalster, derest dylikt förbud, efter hvad Generaltullstyrelsen vågar anse sig hafva visat, icke vore såsom allmänt och för hela riket gällande stadgande ändamålsenligt och derföre icke heller tillrådligt, ännu mindre kunna eller böra anlitas såsom partielt skyddsmedel mot misshushållning med skogen inom en eller annan del af riket.

Såsom här ofvan redan är vordet underdånigst anmärkt, låte det visserligen sig göra att genom inskränkning i nu medgifven lastningsfrihet för export och lastningens ställande under en både för enskilda och statskassan dyrbar kontroll strängt öfvervaka och upprätthålla tillämpningen af utförselsförbud, som för hela riket och utan afseende å dermed belagda alsters produktionsort kunde stadgas; men skulle åter utförselsförbuden endast gälla en eller annan Orts alster, under det lika beskaffade varor från andra orter vore till utförsel tillåtna, blefve handhafvandet af kontrollen öfver sådana lagars efterlefnad, om icke rent af omöjligt, åtminstone förenadt med så oerhörda svårigheter och kostnader samt så förhatliga detaljföreskrifter, att all tanke derpå visserligen måste, enligt Styrelsens åsigt, uppgifvas. Icke nog dermed att skogsprodukter, förbudna till afverkning för utförsel inom det ena länet, kunde på flottleder och i mån af förbättrade landväga kommunikationer äfven dymedelst transporteras till första lastningshamn i ett angränsande, utförselsförbudet icke underkastadt län, hvarvid all kontroll öfver produktionsorten vore från tullverkets sida omöjlig, derest icke hvarje stycke trä, som afverkats äfven inom dertill berättigad ort, skulle redan under nämnda transport vara försedt med särskildt kontrollmärke; en annan och vida mera omfattande rörelse, som ombesörjde transporten af dylikt virke sjöledes från de utförselsförbuden underkastade till andra inrikes orter — en transport, som väl svårligen kunde förbjudas — skulle jemväl, för att förekomma att olaglig utförsel slutligen egde rum, vara underkastad dylika minutiösa kontroller, utan hvilka äfven upplagen af till utförsel tillåtna och förbudna varor af samma slag i den slutliga utskeppningsorten icke heller kunde från hvarandra tillbörligen åtskiljas. Att oerhörda arbetskrafter och kostnader skulle tagas i anspråk för utförsel af sådana kontroller lär icke behöfva närmare ådagaläggas.

Vid dessa förhållanden finner sig Generaltullstyrelsen böra underdånigst afstyrka stadgande af ifrågasatta utförselsförbud, äfven om dessa skulle gälla inom riket i dess helhet afverkade skogsprodukter och ännu mera, om de endast skulle vinna tillämpning på vissa orters enahanda produkter.

Remisshandlingarne återgå och Generaltullstyrelsen framhårdar med djupaste vördnad, trohet och nit,

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste och tropligtigste
tjenare och undersåter

A. G:n Bennich.

A. Brändström.

Erik Ljungstedt.

Stockholm den 30 Januari 1874.

Bil. Lit. B.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Tid efter annan hafva till Eders Kongl. Maj:t ingått underdåniga framställningar från Norrbotten om åtgärders vidtagande för stäfjandet af den misshushållning, som eger rum på enskilde tillhöriga hemmans skogar. Sistlidet års landsting har ock till Eders Kongl. Maj:t öfverlemnadt ett underdånigt förslag till skogsordning för värden af de enskilda skogarna inom Norrbottens kustland; varande detta förslag i hufvudsakliga delar utarbetadt enligt det underdåniga förslag komitén för skogsförhållandena i Norrland till Eders Kongl. Maj:t ingifvit. Under den tid af blott ett fjerdedels år som förflutit, sedan landstingets förslag, genom Eders Kongl. Maj:ts dåvarande Befallningshafvande, till Eders Kongl. Maj:t aflemnades, hafva förhållandena inom länet tagit en ytterligare utveckling i riktning mot de enskilda skogarnes hastiga sköfpling, derigenom att försäljningen af hemmansskogar till stor mängd egt rum i skilda delar af länet och isynnerhet inom Piteå, Neder- och Öfver-Luleå socknar.

Jemte det jag ansett det vara min skyldighet att inför Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla detta förhållande, utbeder jag mig att ehuru de allmänna skäl, som tala därför, att kraftiga åtgärder böra vidtagas för att mota den fara, som, i synnerhet för dessa nordliga bygder, ligger i skogarnes uthuggning, blifvit i skogskomiténs betänkande omständligt angifna, då faran nu är för dörren, få framlägga en framställning om det sätt, på hvilket hemmansinnehafvare sköta sina skogar och några bland de orsaker, som tvinga dem att åt andra upplåta dem till afverkning, och det sätt, på hvilket den bedrifves, emedan jag vågar hysa den tron, att derigenom kunna ådagalägga, huru nödvändig en förändrad lagstiftning är för detta län, huru viktigt det är att den snart blir genomförd.

Invid hafskusten och efter ådalarne ligger den odlade bygden. Byarne äro stora och genom de tillfällen till odling, som inom områdena finnas, hafva hemmanen inom dem kunnat sönderdelas så, att de, som blott för några tiotal af år sedan endast hade en brukare, nu hafva 2, 3, 4 och derutöfver. Skogen, som var, om ej riklig åtminstone tillräcklig för det oklufna hemmanets hnsbehof och som flerstädes lemnade öfverskott för försäljning, anlitas deremot nu blott för att fylla det förra, flerdnbbelt. I jemnbredd med denna sönderdelning af hemmanen har derjemte inom byarne uppstått en samhällsklass, den lösa befolkningen, hvilken icke är fästad vid jorden, utan användes i binäringarnes tjänst och i synnerhet uti den på de två sista årtiondena mycket utvecklade skogsrörelsen. Då den lösa befolkningens antal i många byar är $\frac{2}{3}$, i en del till och med lika stora med den fasta, och då det behof af skog till bygnadstimmer och vedbrand, som den förra har, fylles från hemmanens skogar, har man äfven deruti en orsak dertill, att behofvet för den enskilda förbrukningen under senare åren blifvit mycket stegradt. Läger man dertill, att skogen icke allenast under missväxtår utan äfven eljest utgjort den källa, från hvilken en del af uppehållet hemtats, att både den besutna och lösa befolkningen under vintermånaderna så att säga har ett behof att vistas i skogen och arbeta med skogseffekter, har man i allt detta sammanlagdt till någon del att söka orsaken dertill, att skogsquantiteter på enskilda hemmans skogar årligen minskats, och att, sedan de gröfre dimensionerna afverkats, den yngre i sin frodigaste växt stående skogen äfven får falla för yxan.

Om den här ofvan oförmälda afverkningen hållit sig inom lagliga gränser, det vill säga om eganderätten varit respekterad, skulle utan tvifvel många hemman ännu kunna framvisa vacker skog, men så har i allmänhet icke varit förhållandet, utan har skogen, ehuru till och med delad man och man emellan, snarare ansetts såsom gemensam egendom, på hvilken hvar och en saklöst ockrat. Om än detta rättslöshetstillstånd — till hvilken grunden får sökas i den tid då byalagets skog var gemensam — byar finnas till och med der skogen ännu är odelad — icke allestädes så hjert framträder, kan det dock öfver allt skönjas; oeh om man icke kan påstå, att den besutne i allmänhet ej gjort sig saker till åverkan, så kan åtminstone ej

det påståendet jäfvas, att han blundat för den, som i stor utsträckning bedrivits af den lösa befolkningen på enskildes skogar. Åverkan har varit lätt att verkställa på de skiften, som ligga långt från bostäder, men den har äfven egt rum på skiften som ligga i byarnas närhet. Att hämma den, att lagbinda åverkarne har, snart sagdt, aldrig ifrågakommit. I de delar af länet, der afverkning af ungskog för afsalu under en längre tid pågått, hafva hemmansegarne deremot, seende att deras skog utan eget åtgörande tillitades, och af fruktan att ej sjelfva af skogen njuta någon fördel, antingen mot några smärre afgifter tillåtit afverkningen, eller ock, och detta har oftare varit fallen, företagit sig att afverka så mycket de kunnat medhinna, för att sjelfva bereda sig någon inkomst af egen skog innan den hunnit helt och hållet ödeläggas af andra. Den ökade efterfrågan och det år efter år stegrade priset på sparrar och annat virke af ungskog har haft till följd, att sparrhygge, från att för tio år sedan hafva såsom egentlig näring blott idkats inom några trakter af Piteå socken, efter hand trängt längre och längre mot norr, längre och längre in i landet. Då ändtligen under de sista trenne åren trävaruhandlarnes börjat köpa skogsskiften för afverkning, har orsaken till den lätthet, med hvilken sådana köp kunnat bringas till stånd, ofta nog varit den, att hemmansegaren, genom denna upplåtelse, ansett sig erhålla någon och säker valuta för sin skog. Många, som inse det för deras hemmans bestånd farliga deri att afhända sig afverkningsrätten, hafva dock blifvit nödgade dertill, derigenom att de insett svårigheten, för att icke säga omöjligheten att under dessa tider skydda skogen från åverkan, och när tänkande hemmansegare kommit till dylikt resultat hafva andra följt exemplet, så att när några personer uti en by öfverlemnade sin skog till afverkning, flertalet bland de öfrige snart dertill äfven varit hugade. Köp uppöres derföre nu, enligt hvad jag här ofvan haft nåden anföra, nästan dagligen, och trävaruhandlarnes spana oafvändt efter att öfverkomma skiften, å hvilka skog, som lämpar sig för afverkning, ännu finnes. Villkoren vid dessa upplåtelse variera mycket, såväl i afseende på tiden, under hvilken upplåtelsen gäller, som i afseende på den minsta dimensionen af träd, som får huggas; så vexlar tiden mellan 10 och 1 år; det vanligaste af 5 till 3 år; kontrakt, gällande för 50 år och derunder intill 10 år, äro deremot sällsynta. Så innehålla en del köpekontrakt, att det minsta träd, som får huggas, skall hålla 5 tum i diameter på visst afstånd från roten, andra hafva bestämmelsen "att träd under 5 tum i diameter ej få afverkas", i andra förbehåller sig säljaren vedbrand, andra sakna alla förbehåll. I underdånighet bifogas afskrifter af tvänne köpekontrakt, af hvilka det ena har, det andra saknar förbehåll.

Men icke nog med att skogen i de byar, der sådan ännu finnes, erhållit ett stort värde i trävaruhandlarnes ögon, äfven de inuti landet från ådalarne liggande skogshemman och nybyggen äro, just för den tillgång på skog, som de hafva, för dem begärliga, och under nuvarande konjunkturer bär det sig äfven att från deras områden afverka virke af små dimensioner, såvida flottled icke är alltför lång eller

afståndet till sådan alltför stort. Från nybyggen får visserligen icke afhentas skog annat än efter af revierförvaltaren verkställd utstämpling, men genom att under tvänne år nedlägga arbete på odling och byggnader, lösas de till skatte och dispositionen öfver skogen är fri.

Huru marken ser ut der afverkning går fram öfver till trävaruhandlare upplätta skogar derom lemna i underdånighet bifogade afskrift af hit ingifven berättelse öfver en verkställd undersökning kännedom.

I huru stor utsträckning afverkning af ungskog bedrifves, derom lemna de äfven i underdånighet bifogade uppgifterna från tullkamrarne uti länet upplysning. Af dem framgår bland annat, att utskeppningen af sparrar från Luleå tullkammardistrikt under sistlidet år vara nära lika stor, som den år 1865, enligt skogskomiténs uppgift, var för hela länet. Med anledning af dessa uppgifter får jag dock i underdånighet fästa Eders Kongl. Maj:ts uppmärksamhet derpå, att jemförelsen med en förfluten tid icke blir exakt, då blott kubikinnehållet och ej tillika antalet af sparrar är angifvet, derigenom att dessas dimensioner år från år nedgått, samt derpå att, om förlidne vinter varit lämplig för skogskörslor, siffrorna för sista året blifvit betydligt högre.

Redan nu sakna flera byar användbart byggnadstimmer inom sina områden, och det kan ej vara annorlunda, då allt, som är dugligt till sparrar, af ända till 3 tums skarpkant, är afsätligt. Sjelfva marken på alla de trakter, der sparrhygge bedrifvits, erbjuder för anblicken endast en myckenhet stubbar, massor af tullor, qvistar och affall, blandade med odugliga större träd och små telningar. Intet åtgöres för att underlätta framkomligheten, intet för att hopsamla till bränsle eller på annat sätt använda affallet, intet heller för att bereda skydd för de plantor, som uppspira, fortkomst för den ungskog, som det icke lönat sig att afverka. Att byar finnas, dit afverkning af ungskog ännu ej hunnit, är verkligt, men då det inom dem icke finnes, såsom efter hela Torneådalen, någon liknelse till skogshushållning, så är skogen dock mycket medtagen.

Här ofvan uttalade omdömen gälla i allmänhet, och jag vill icke förneka, att inom några få byar aktningstvårda bemödanden göras för skogsvården, och att äfven enskilde hemmansegare här och hvar söka i sådant fall gifva föredöme.

Om, genom hvad nu i underdånighet andragits, jag kunnat lemna en klar framställning om förhållandet med enskilde tillhöriga hemmans skogar inom länet, kunnat gifva Eders Kongl. Maj:t en föreställning om det sätt, på hvilket med dem hushållats och hushållas och ett begrepp om det stora behof --- i detta län större än annorstädes inom fäderneslandet — som från dem måste fyllas för befolkningens välbefinnande uti hemmen, så torde deraf den slutsats kunna dragas, att i dessa försäljningar, i denna öfverafverkning för afsalu, som nu pågår, ligger en fara för länets bestånd, som måste genom lagstiftningens mellankomst förekommas, så att tillitandet af skogen föres inom gränser, som möjliggöra länets utveckling och uppodling, möjliggöra befolkningens tillväxt och förkofran i ekonomiskt hänseende. Efter den

kännedom om länet, som jag kunnat förskaffa mig, är det min underdåniga åsigt, att nu det fall är för handen, att staten har både rätt och pligt att förekomma frihetens missbruk och bestämma dess utöfvande så, att den ej hotar samhällets tillvaro eller förnärmar andras rätt, det vill här säga, att inskränka skatte- och frälsehemmans innehafvares dispositionsrätt öfver deras skog så, att dess framtida bestånd betryggas. Landstingets enhälligt beslutade, ofvannämnda underdåniga förslag till skogsordning för Norrbottens kustland och menigheters utlåtande visa, att en åtgärd i sådan riktning af alla rätt-tänkande inom länet är efterlängtd och skall helsas med bifall.

På grund af det som nu blifvit anfördt och på grund af det omyndighets-tillstånd, i hvilket enskilda hemmans innehafvare befinna sig i afseende på sin skog, samt dessutom med anledning deraf att Norrbottens nordliga läge i och för sig föreskrifver undantagslagstiftning, får jag i underdånighet föreslå, att Eders Kongl. Maj:t ville taga i nådigt öfvervägande, huruvida ej i skogsordning för Norrbotten följande grunder borde tillämpas:

att frälse- och skattehemmans skogar, i likhet med hvad som är för kronohemman och nybyggen föreskrifvet, ställas under jägeribetjeningens vård;

att afverkning för afsalu på frälse- och skattehemmans skogar, först efter af revierförvaltare på kronans bekostnad verkställd utsyning och utstämpling, får ega rum;

att genom dessa stadganden ingen inskränkning sker i rättigheten att tillita skogen för husbehofvet, till byggnadsvirke och vedbrand.

Och får jag derjemte i underdånighet anhålla, att, om dessa grunder af Eder Kongl. Maj:t i nåder gillas, nådig proposition derom måtte till Riksdagen ingifvas.

Med djupaste vördnad, trohet och nit framhärdar

Stormäktigaste, Allernådigste Konung,

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste tjenare och undersåte

H. A. Widmark.

Y. A. Genberg.

Luleå i Landskansliet den Januari 1874.

Till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Norrbottens län!

På grund af för mig utfärdadt förordnande under den 19 sistlidne December, får jag vördsamt afgifva nedanstående rapport, äfvensom återställa den af länsmannen Öhrman afgifna anmälan.

År 1873 den 22 December inställde jag mig med biträde af kronojägaren Bergqvist uti Bredåkers by, belägen i Öfver-Luleå socken af Norrbottens län, för att jemlikt Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes förordnande verkställa undersökning och syn på skogen hörande till Långbergs nybygge, hvilket som tillökning för skattens utgörande blifvit tilldeladt en del af hemmanen uti ofvannämnda by.

Skogsbeståndet till Långbergs nybygge *har* utgjorts af ung värtlig tallskog, som delvis uppnått dimension af byggnadstimmer. Genom förut (cirka 25 år tillbaka) öfvergången eldskada och *nu* genom, så att säga, totalafverkning hotas skogsmarken att friläggas. Dimensionen ända till fyra tums rund (diametralt) på 24 fot skonas ej för *yxan*. Antalet sparrar, som redan nu hunnit fällas, kan jag på siffran ej uppgifva, men vill dock omnämna, att de uppgå till *tusentals*, spridda i hopar öfver hela skogsmarken till nybygget. Intet spår efter odling finnes inom nybyggets vidsträckta område. Öfverafverkning *har* redan egt rum och fortsättes dagligen, icke mindre än 30 å 40 man med dragare hafva dermed sysselsättning. De å hyggena kvarlemnade sjukliga träden äro till mycket men för återväxten, som genom sådana fröträd blifver svag och sparsam. Bredåkers byaskog är med undantag af tre skiften redan förut hårdt anlitad, och dessutom äro *fem* skiften i byn hemfallna till samma förödelse som Långbergs skogsskifte, då dessa skiften blifvit inköpta (antagligen) för samma vackra ändamål. Byaskogen synes mig vara tillräcklig för att förse egna åboar med nödigt husbehovsvirke, men till afsalu tyckes föga återstå. Vördsamt får jag därför föreslå, att all afverkning till *afsalu* såväl å Långbergs nybygge som å Bredåkers bys öfriga skogsmark ofördröjligen må inställas, intill dess en mera i detalj utförd undersökning egt rum.

Bredåkersby den 3 Januari 1874.

Axel Hallberg.

e. Jägmästare.

Widimeras ex officio

Y. A. Genberg.

*Förteckning i kubikfot öfver exporten af sparrar från Norrbottens län
under nedanstående år.*

Exportortens namn.	1871.	1872.	1873.
Piteå stad	1,275,840.	1,314,975.	2,013,638.
Luleå "	878,275.	666,055.	1,161,472.
Haparanda	15,345.	9,403.	10,164.
Summa	<hr/>		

Rätteligen sammandraget, betygar: Luleå Landskansli den 8 Januari 1874.

H. A. Widmark.

Y. A. Genberg.

Köpekontrakt.

Till Herrar A. F. Engman & Co. i Piteå eller dess rättsinnehafvare försäljer jag härmedelst den skog, som finnes å och belöper sig på mitt egande hemman N:o 1 Fällträsk $\frac{3}{64}$ mtl. uti Fällträsk by gemensamma skogsskifte mot en öfverenskommen köpesumma af Riksdaler Ett Tusen (1,000) riksmünt, hvilken köpesumma betalas på så sätt att hälften erlägges den 4 December detta år och återstående hälften den 4 Maj nästkommande år.

Köparena ega icke rättighet att under längre tid än ett år verkställa någon afverkning, dock dem obetingadt att efter denna tid afhemta hvad som icke hunnit

under året afhemtas. Boningsrum för köparens arbetsfolk upplåter jag så långt utrymmet medgifver.

Piteå & Längträsk den 29 November 1873.

Jacob Johan Johansson i Fällträsk
(bomärke)

Härmed nöjde:

A. F. Engman & Co.

Vittna:

J. G. Nordström.

Jonas Eriksson.

1873 December 9 å omstående kontrakt hafva vi dato uppburit R:dr Femhundra (500) R:dr Rmt, erkännes.

Piteå som ofvan Jacob Johan Johansson.

Luleå & Fällträsk (bomärke)

Bevittnas af: *Carl P. Öhman.* *O. G. Ställ. Krakträsk* (bomärke.)

Vidimeras ex officio

J. O. Curtelius.

Vidimeras ex officio

Y. A. Genberg,

Köpekontrakt.

Till Herrar A. F. Engman & Co. i Piteå eller dess rättsinnehafvare försäljer jag härmedelst den skog, som finnes å och belöper sig på mitt egande hemman N:o 1. Fällträsk, 3 1/2 själslands skatt uti Fällträsk's bys gemensamma skogsskifte, mot en öfverenskommen köpesumma af Riksdaler Nittonhundra sextioåtta (1968) R:dr Rmt, hvilken köpesumma erlägges den 15 Januari 1874. Köparena ega icke rättighet att under längre än ett år verkställa någon afverkning, dock dem obetaget att efter denna tid afhemta hvad som arbetats och möjligen på året icke hunnit afhemtas. Alla mig tillhöriga åbyggnader får köparena begagna för sitt arbetsfolk så långt utrymme medgifver,

förbehållande jag mig all den mig tillhörande skog å den närmast gården liggande holmen, likaså ega ej köparena afhemta sparrar under fyra tums fyrkant på 12 alnars längd. Häraf tvenna exemplar utskrifna vexlade.

Piteå & Långträsk den 29 November 1873.

J. E. Wikström.

Härmed nöjd:

A. F. Engman & Co.

Bevittnas af: Jonas Eriksson. Joh. Jansson.

Att det är rätt afskrifvet enligt originalet intyga på en gång närvarande:

Isac Pettersson.

N. P. Lindbom,

Vidimeras ex officio

G. A. Genberg.

Bil. Lit. C.

Underdånigste Memorial.

Uti underdånig skrifvelse har Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Norrbottens län anmält att, sedan länets landsting sistlidet år ingifvit, hufvudsakligen på norrländska skogskomiténs betänkande grundadt underdånigt förslag till skogsordning för vården af de enskilda skogarne i länet, förhållandena derstädes ytterligare utvecklade sig i riktning mot dessa skogars hastiga sköfling, i det att frälse- och skattehemmansskogarne, hvilka redan i följd af hemmansklyfning togos i anspråk för mångdubbelt större husbehof än för några tiotal år sedan, och som jemväl hade att fylla den inom byarne talrikt förekommande, i synnerhet vid trävarurörelsen använda lösa

befolkningens virkesbehof, dessutom voro från samma befolknings sida utsatta för så betydande oöflig afverkning. att hemmansegarne, hvilka sålunda sågo sina skogar ödeläggas, utan att deraf erhålla någon vinst, funno sig nödsakade att försälja afverkningsrätten till det å skogsskiftena förefintliga, så väl mogna som omogna virke åt skogsuppköpare i orten, hvarigenom, derest dessa skogsförsäljningar med deraf följande ödeläggelse af ungskogarne finge fortgå, länets bestånd och förmåga af utveckling samt uppodling äfventyrades;

och har Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande af sådan anledning underdånigst hemställt, att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga i nådigt öfvervägande, huruvida ej, till förebyggande häraf, i skogsordning för Norrbotten borde stadgas:

att frälse- och skattehemmans skogar, i likhet med hvad som är för kronohemman och nybyggen föreskrifvet, ställas under skogsstatens vård;

att afverkning för afsalu på frälse- och skattehemmans-skogar först efter af revierförvaltare på kronans bekostnad verkställd utsyning och utstämpling får ega rum; men

att genom dessa stadganden inskränkning ej sker i rättigheten att anlita skogen för husbehofvet till byggnadsvirke och vedbrand;

hvilka bestämmelser, derest de i nåder gillades, länsstyrelsen hemställt måtte Riksdagen föreläggas.

Genom nådig remiss den 20 sistlidne Januari har Eders Kongl. Maj:t täckts häröfver infordra utlåtande af Skogsstyrelsen, som med anledning deraf underdånigst får anföra att, enligt 1865 års utsyningsförordning, skogsstatens befattning med skogar till kronohemman och nybyggen består uti ått, efter ansökning af åboen, och på dennes bekostnad, till afverkning utsyna hvad som med iakttagande af skogens bestånd och, så vidt möjligt, årligen lika timmerafkastning, kan, utöfver hemmanets eller nybyggets husbehof, till försäljning afverkas af bjelk- och timmerträd med minst 9 decimaltums (10,8 verktum) diameter 24 fot från roten, äfvensom af krokiga och lortväxta träd, hvilka ej kunna utväxa till timmer. samt af vindfällen och skadade träd jemte stubbar och rötter till tjärubräddning, hvaremot utsyning af smärre sågtimmer, som å sågverkens utbrutna stocklångstområden får ega rum. ej författningsenligt är medgifven å kronohemman eller nybyggen. I öfverensstämmelse med 1869 års nådiga instruktion har skogspersonalen ock att beifra å här ifrågavarande skogar föröfvade åverkningar.

Genom nådiga förordningen den 29 Juni 1866 hafva, med tillägg af föreskrifter rörande skogsafverkning för odling af åker och äng, enahanda bestämmelser som de ofvan omlörmälda, meddelats angående dispositionsrätten öfver skogen å skattehemman, som uppkomma dels af nybyggen, hvilka *efter* förordningens utfärdande å kronomarker upplåtas, dels af sådana *äldre* nybyggen, hvarå byggnads- eller odlingskyldigheter blifvit eftersatta; och har genom afvittringsstadgan för lappmarkerna af

den 30 Maj 1873 dispositionsrätten till skogen ej blott å skattehemman och lägenheter utan äfven å frälsehemman inom lappmarkerna blifvit i öfverensstämmelse med nyssnämnda förordning inskränkt.

Då de enskilda skogarne inom lappmarkerna likasom skogarne till de skattehemman i kustlandet, hvilka i nyssnämnda nädiga förordning af år 1866 omförmålas, redan nu innehafvas blott med den af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande antydda inskränkta dispositionsrätt, som här ofvan blifvit närmare angifven, åsyftar följaktligen länsstyrelsens ifrågavarande framställning *dels* att dispositionsrätten till skogen å alla öfriga i kustlandet belägna skattehemman äfvensom till frälsehemmansskogarne derstädes måtte inskränkas på enahanda sätt eller derhän att hemmansegare ej må vara berättigad till afsalu afverka skogsalster utan utsyning af skogstjensteman, och att dervid ej må utstämplas friskt, växande timmerträd under 9 decimaltum 24 fot från roten, *dels* att utstämplingen å frälse- och skattehemmans skogar måtte ske på kronans bekostnad.

Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes förslag har således visserligen det företräde framför andra under senare tiden föreslagna åtgärder till förekommande af ungskogssköflingen i de norra provinserna, att detsamma fortgår på en af lagstiftningen, om än under väsendtligt olika förhållanden, dock redan beträdd bana; men vid jämförelse med Norrbottens landstings af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande åberopade, nyligen afgifna förslag till skogsordning för länet utom Lappmarken, visar sig att Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande genom att föreslå införandet af de för nybygges- och kronohemmansskogar nu gällande stadganden äfven å skatte- och frälsehemmansskogar gått ej obetydligt längre än landstinget för sin del ansett nödigt.

Dess förslag, om hvilket Styrelsen förskaffat sig kännedom, fordrar nemligen ej, att allt saluvirke skall af skogstjensteman utsynas, och uppställer träd af 7 decimaltums diameter 16 fot från roten såsom den minimidimension, hvarunder i allmänhet afverkning till försäljning eller utskjeppning ej skulle få ega rum, hvarjemte förslaget angifver den ordning, enligt hvilken, derest skogshushållningen så kräfver, äfven träd af mindre dimensioner må kunna afverkas.

Då den rådande meningen i länet, för hvilken dess representation väl lærer få anses vara en tolk, på sätt nu skett, utförligt angifvit till hvilken grad inskränkning i jordegares rätt att förfoga öfver sin skog bör ega rum, och enär således nu den tidpunkt synes vara inne, då lagstadgaude i nämnda syftning derstädes ej vidare kunna anses såsom öfvergrepp, utan böra kunna påräkna det stöd hos den rättänkande delen af befolkningen, som är ovilkorligen nödvändigt för tillämpning af en författning, hvilken så nära berör eganderätten, så vill det synas, som klokheten skulle bjuda, att ej äfventyra detta stöd, och på samma gång det åsyftade ändamålet med författningen, genom föreskrifter om inskränkningar långt utöfver hvad åsigterna om behöfvat gifvit till känna såsom erforderliga.

Vid upplåtandet af ett nybygge å kronans mark kan det ej vara tvifvel underkastadt, att ju lagstiftningen eger full befogenhet att föreskrifva, hvilka inskränkningar som helst rörande dispositionsrätten till skogen, icke allenast under nybygges-tiden, utan äfven för det af nybygget uppkomna kronohemmanet samt sedermera skattehemmanet, och af denna oomtvistade befogenhet har lagstiftningen äfven begagnat sig uti de här ofvan omförmälda författningarne; men i fråga om inskränkning uti dispositionsrätten till skogen å de i omkring 4.500 brukningsdelar styckade frälse- och skattehemmanen i länets kustland, der begagnandet af skogen sedan längre eller kortare tid tillbaka varit fullkomligt fritt, torde mera varsamhet erfordras.

Att det för en egare af ett dylikt hemman skulle kännas i hög grad tryckande att på sin egen skog ej få till afsalu, vare sig inom orten till grannar eller till aflägsnare trakter, afverka något af hvad namn det vara må utan ansökning hos skogstjensteman och dennes utsyningsåtgärd, torde ligga för öppen dag, likasom äfven att hemmansegaren skulle finna det orättvist och såsom innebärande ett nytt privilegium för sågverken, om han ej finge afverka timmerträd under 9 decimaltum 24 fot från roten, då sågverksegarne å sina af kronan upplåtna stockfångstområden författningenligt få afverka sågtimmerträd af $8\frac{1}{3}$ decimaltums diameter 16 fot från roten, hvilken senare bestämmelse ej läser kunna ändras, när tilldelningen af områdena just skett med beräkning af sistnämnda dimension. Härvid kunde väl invändas, att berörda missförhållande skulle förekommas derigenom att minimidimensionen för utstämplingen äfven å frälse- och skattehemmansskogar bestämdes till $8\frac{1}{3}$ decimaltum 16 fot från roten, men utom det att utsyningsförfattningarne i så fall komme att taga ännu mera tid och arbetskrafter i anspråk, skulle af en sådan anordning följa: antingen att olika minimidimensioner för utstämpling blefve gällande för äldre skattehemman och sådana som enligt 1866 års förordning hade inskränkt disposition öfver skogen, eller ock om, till undvikande af en sådan oegentlighet, minimidimensionen jemväl å dessa senare hemman nedsattes, att kronan efterskänkte en redan bestående rätt i afseende å hemmanens skog.

Då till den väl ordnade skogsskötseln ovilkorligen hör gallring af yngre skog, der sådan kan vinna afsättning, och dessutom i följd af lättade kommunikationer samt verkets användande för bergsrörelsen eller andra virkesförbrukande industrigrenar den tidpunkt ej kan vara aflägsen, då jemväl inom de nordliga delarne af landet trakt-huggningsmetoden vid skogsskötseln åtminstone å vissa ställen kan tillämpas, vore det icke heller billigt, att en hemmansegare, som ville införa en sådan ordnad skogsskötsel, ej skulle — hvilket skogsförfattningarne om nybyggen och kronohemman icke medgifver — få genom afsalu tillgodogöra sig det för hemmanets räkning obehöfliga smärre virke, som i öfverensstämmelse med vilkoren för en ändamålsenlig skogshushållning erhålles: hvarförutom, då kronan, i följd af de kostsamma arbeten, som äro förenade med upprepning af flottningsleder, sjelf låter försälja flera års afverkning på en gång åt den, som upprepar vattendragen, på det kostnaderna dervid må kunna

betäckas, det måhända hvarken kunde anses rätt eller gagneligt att, genom införande af den för kronohemman och nybyggen nu gällande och med afseende å deras ställning till staten för dem fullt berättigade föreskrift om årligen lika afverkning, betaga en privat skogsegare förberörde utväg att få flottningsled till sin skog och ofta på samma gång att kunna tillgodogöra äfven det fullmogna virket derstädes.

Då härtill kommer, dels att virkesutstämplingen å de 4,500 frälse- och skattehemmansdelarne i läneis kustland skulle, äfven med en till 9 tum 24 fot från roten bestämd minimidimension, erfordra en högst betydlig tillökning i skogspersonalen med deraf följande anseuliga kostnader, dels att, om man, hvilket torde vara det rätta, tänker sig samma åtgärd efter hand utsträckt till de öfriga norrländska länen, utsyning af allt saluvirke i så fall skulle komma att ega rum å ej mindre än 27,000 brukningsdelar af skatte- och frälsehemman, något som torde vara i det närmaste omöjligt att åstadkomma, dels äfven att utstämplingen förutsätter tillsyn, så väl i skogen som vid vattendragen, derå att ej mer eller annat än det stämplade afverkas och utdrifves, hvilket åter är detsamma som att skogspersonalen åläggas bevakningsskyldighet å de enskilda skogarne med dervid ovilkorligen förenade talrika tvister och rättgångar, så anser sig Skogsstyrelsen, i följd af hvad här ofvan blifvit anfördt och af farhåga dessutom att en för långt drifven inblandning af tjänstemän i den enskildes ekonomi skulle motverka hvad som till förmån för skogarne åsyftas, ej kunna tillstyrka Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes förslag.

Deremot, sedan numera länsrepresentationen ej allenast utalat sig för inkränkningar i den enskildes fria förfogande öfver sin skog, utan äfven, hvilket förut ej skett, angifvit huru långt dessa kunna sträcka sig, och då i betraktande af den väsendtligt förändrade ställning denna angelägenhet sålunda intagit, Eders Kongl. Maj:ts torde i nåder finna skäligt att, likasom förut med afseende å Gotland egt rum, särskild skogs-författning för här ifrågavarande landsdel utfärdas, anser sig Skogsstyrelsen, som ej får lemna ur sigte möjligheten att tillämpa en sådan författning, pligtig underdånigst uttrycka den åsigt, att blifvande bestämmelser uti detta särdeles grannlaga och svår-lösta ämne böra naturligen med bibehållen pröfningsrätt af hvad som blifvet föreslaget, så vidt ske kan, byggas på landstingets förslag, som måste anses hafva att påräkna mesta stöd hos befolkningen, och hvars hufvudgrund i korthet är: att den yngre tillväxande skogen må fredas, der dess afverkning ej är med en ordnad skogsskötsel förenlig.

För att åstadkomma detta har landstinget i likhet med skogskomitéen föreslagit försägnings och utskeppningsförbud för smärre virke, som ej blifvit af sakkunnig till afverkning beviljad. Skogsstyrelsen kan härvid ej underlåta uttala den mening, att ett till ungskogens fredande utfärdadt utförsel-förbud för smärre virke skulle vara det medel till ernående af detta mål, hvilket vore förenadt med minstå svårigheterna i afseende å handhafvande af kontrollen öfver stadgandets efterlefnad, under vilkor dock att förbudet sträckte sig jemväl till öfriga delar af landet. Men då ett dylikt förbud ej nu lär hafva någon utsigt att vinna bifall, och enär utförsel-förbud endast för en

viss landsdel, hvilket ej rimligen kunde innefatta äfven förbud att föra virke till andra inhemska orter, mer än sannolikt icke skulle hafva annan verkan, än att virket skeppades till någon sydligare hamn, hvarifrån det sedermera exporterades, så anser sig Styrelsen, för att lösningen af frågan ej må undanskjutas genom uppställande af oantagliga förslag, icke böra förorda framställningen om utskenningsförbud för länet.

Hvad åter angår försägningsförbud, hvilket, utan att äfven utförelse af smärre oarbetadt virke förhindrades, ej vore af något gagn, så förutsätter detta, såsom ock af sjelfva benämningen framgår, om förbudet skall kunna hållas i helgd, en, vare sig anledning förefinnes att smärre virke försågas eller icke, under tiden då sågverken äro i gång, oafbruten kontroll och uppsigt vid hvarje dylik industrianläggning, hvaraf, obeträknadt smärre enramiga sågar, i Norrbottens län förefinnas omkring 50 stycken, och derest full rättvisa skall skipas, borde väl förbudet att tillgodogöra undermåligt salu- virke, med dertill hörande kontroll, äfven sträcka sig till bergsbruket, möjligen upp- stående fabriker för tillverkning af träpappersmassa, glasbruk m. m. Det torde emel- lertid med skäl kunna befaras, att en sådan stundlig inblandning af kontrollerande tjänstemän uti dylika industrier, vid hvilka ej, såsom vid bränvinsbränning, kontrollen betingas af en viss tillverkningsgift, nu vida mer än förr blefve förhatlig, likasom äfven den, hvilken utöfvade en sådan uppsigt, i följd hvaraf ock, om skogspersonalen dertill skulle användas, det inflytande, som densamma eljest kunde utöfva till förbättrande af skogsvården i allmänhet, säkerligen komme att lida högst väsendtligt. — Ej heller torde böra lemnas oanmärkt, att, om det än kan låta sig göra att bland upp- hugget virke, som ej blifvit flottadt, urskilja topstock af gröfre träd från verkligan undermåligt virke, ett sådant urskiljande dock svårligen skulle kunna ske, sedan träden måhända under flera år flottats och derefter längre eller kortare tid legat i vatten uti sågverkens timmermagasiner, i följd hvaraf ovisshet måste uppstå, huruvida trädet är att anse såsom undermåligt eller icke.

Men enligt Skogsstyrelsens förmenande kan den åsyftade inskränkningen i af- verkning af ungskog åstadkommas utan den af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvan- de föreslagna utsyning af allt saluvirke å privatskogar, likasom äfven utan den all- männa kontroll vid sågverk och lastageplatser, som betingas af försägnings- och ut- skeppningsförbud.

Det är allmänt bekant, att skogseffekter, oaktadt de för närvarande högt upp- drifna virkesprisen, dock till följd af sin tyngd och skrymmande beskaffenhet, ej kun- na bära någon synnerlig lång landtransport, der ej jernvägar finnas till förmedlande af samfärdseln, och att därför inom de nordliga delarne af landet allt saluvirke, med jmförelsevis mindre betydliga, till närheten af sågverken och andra platser för större virkes förbrukning inskränkta undantag, utdrifves till vattendragen, utefter hvilka det sedermera flottas till de merendels närmare kusten belägna sågverken och öfriga för- ädlingsanstalter för virke. Om nu en minimidimension bestämdes, under hvilken, vid äfventyr af varans förlust, skogsafverkning till afsalu ej finge ega rum, derest icke de undermåliga träden förut blifvit af skogstjänsteman stämplade eller eljest för en

ordnad skogsvård till afverkning beviljade, och derjemte stadgades, att allt utan dessa vilkor afverkadtt undermåligt virke, som befunnes utdrifvet till vattendrag, vore, likasom äfven dylikt saluvirke, som forslades landväg, underkastadt beslag och derpå följande beslagsfunktion, så skulle, med erforderlig tillökning i den numera till vidtagande af beslagsåtgärder berättigade bevakande skogspersonalen en hufvudsakligen blott stränderna af vattendragen omfattande bevakning, hvarvid det undermåliga virket sequestrerades, vara till fyllest för att hindra den öfverdrifna ungsogsafverkning, som gifvit anledning till farhåga för skogarnes bestånd, utan att i allmänhet därför utstämpling på rot blefve erforderlig. Endast för de fall, då en hemmansegare efter ansökan och på grund af skogstjenstemans besigtning å hemmanets skog, funnes derstädes utan skada för skogen och i öfverensstämmelse med ordnad skogs-skötsel kunna till afsalu afverka minimidimensionen understigande träd, skulle antingen dessa träd af skogstjenstemannen utstämplas, hvarigenom de undginge att tagas i beslag, eller ock, om träden voro smärre än att stämpling å dem kunde företagas, intyg af skogstjensteman lemnas, med under rättelse jemväl till den vid vattendraget eller i trakten tjenstgörande bevakaren, om det virkesbelopp eller antal träd af smärre dimensioner, som blifvit hemmansegaren till saluafverkning beviljadt.

Att ej utvägar till kringgående af ofvan antydda likasom nästan hvarje annan i den enskilda eganderätt:n ingripande lagbestämmelse skola utfinnas och försökas, lärer väl icke kunna förväntas. Men enligt hvad Styrelsen föreställer sig, skulle dock kontrollen vid vattendragen kunna handhafvas så eftertryckligt, att litet eller intet undermåligt, otillåtet virke undginge beslag, och det torde ej behöfva befaras, att dylikt virke i någon betydligare mån skulle afverkas, då dess beslagtagande vid vattendraget samt således varans jemte det derå nedlagda arbetets förlust med temmelig visshet kunde förväntas. Större svårighet skulle deremot onekligen möta för beslagtagande af undermåligt saluvirke, som landvägen forslas till sin bestämmelseort, men utom det att beloppen af dylikt virke äro af ringa betydenhet i förhållande till det virke, som flottas, hvarför ock deras beläggande med beslag mindre för syftmålet med lagbestämmelserna än för dessas konsekventa tillämpning kan anses vara af vigt, så synas äfven åtgärder kunna vidtagas till förekommande af obehörig afverkning af sådant undermåligt saluvirke, som ej utdrifves till vattendragen. Ehuru nemligen en stundlig kontroll vid hvarje sågverk, det må hafva gjort sig känt för försägning af småvirke eller ej, enligt hvad Skogsstyrelsen ofvan anført, skulle i viss mån försvaga skogspersonalens ställning samt sålunda motverka en ändamålsenlig skogsvård och dessutom, på sätt jemväl förut blifvit anmärkt, vara utan betydelse, derest ej äfven utförsel af dylikt virke förbjudes, så torde deremot kontroll ej blott i trakten af sågverk utan äfven i närheten af andra industrier och till och med i kronsågningsdistrikter vara berättigad, der skälig anledning finnes att öfverträdelse af lagstadganden till ungskogens skyddande eger rum. Om derföre kommunalstyrelsen och landstinget bemyndigades att, hvar helst sådan anledning förefunnes, hos Eders

Kongl. Maj:ts Befallningshafvande göra anmälan om anställande derstädes af särskild kontrollant, som dock ej behöfde tillhöra skogspersonalen, så skulle äfven de undermåliga virkesbelopp, som, afverkade i strid med författning, kunde landvägen framforslas till bestämmelseorten, komma att tagas i beslag.

Hvad beträffar minimidimensionen har Norrbottens landsting i sådant afseende föreslagit 7 decimaltum 16 fot från roten, men om en utan iakttagande af villkoren för en ordnad skogsskötsel företagen afverkning nedgår ända till detta tumtal, skulle en allt för stark och för skogarne i hög grad menlig utglesning ega rum. Detta blefve deremot i allmänhet ej fallet, om minimidimensionen utsattes till $8\frac{1}{3}$ decimaltum 16 fot från roten, eller densamma under hvilken afverkning af sågtimmer ej får ske å sågverkens stockfångstområden, och då Westerbottens landsting samt hushållnings-Sällskap, som nu, efter hvad Skogsstyrelsen har sig bekant, äfven gjort underdånig framställning om skydd för ungsbogen på hufvudsakligen enahanda grunder, som landstinget i Norrbottens län, men hushållnings-sällskapet dervid dock, lika med skogskomitén föreslagit sistnämnda minimidimension, så anser sig Skogsstyrelsen, under förmenande att den särskilda skogsförfattning, som kan komma att utfärdas, bör blifva gemensam för de begge nordligaste länen, hafva skäl underdånigst tillstyrka, att minimidimensionen bestämmes till $8\frac{1}{3}$ decimaltum 16 fot från roten.

På grund af hvad här ofvan blifvit anfördt, och då så väl Norrbottens som Westerbottens läns landsting uttalat sig för behovet af skydd åt den yngre skogen under vissa dimensioner, får Skogsstyrelsen, i stället för den föreskrift om utstämpling af allt saluvirke å privata skogar, hvarom Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Norrbottens län i förenämnda syfte hemställt, underdånigst föreslå följande bestämmelser att gälla för ofvanbemälda tvänne län utom lappmarkerna, nemligen:

att afverkning af träd under $8\frac{1}{3}$ decimaltums diameter 16 fot från roten ej får ske annat än till husbehof eller efter utsynning af skogstjensteman;

att frälse- och skattehemmansegare, så vidt de genom afvittring erhållit bestämda områden och skattehemmanet ej innehafves med den inskränkta dispositionsrätt till skogen, hvarom Kongl. förordningen den 26 Juni 1866 stadgar, ega, då å den hemmanet tillhörande skog, vid af egaren begärd och bekostad syn af behörig skogstjensteman, funnits kunna, utan skada och i enlighet med ordnad skogsskötsel, afverkas träd under ofvannämnda dimension, att vid besigtningen erhålla dem af dessa träd, som hafva äfven 5 decimaltum vid roten kronostämplade, hvaremot, beträffande träd under 5 decimaltum vid roten, skogstjenstemannen har att meddela sökanden intyg och underfärta vederbörande bevakare om antalet eller beloppet af de mindre träd, som blifvit till afverkning beviljad;

att undermåligt virke, som ostämpladt eller utan att dess afverkning blifvit behörigen medgifven, finnes nedfördt å eller till vattendrag, är underkastadt beslag så väl af skogspersonalen som af skogsbetjente;

att Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande uppå anmälan af kommunalstyrelse eller landsting derom att undermåligt virke, som ej blifvit nedforsladt till vattendrag, utan behöigt medgifvande å viss uppgifven ort afverkas till afsalu, eger att, sedan undersökning om förhållandet af skogstjensteman verkstälts, för beslagtagande af det undermåliga virket efter omständigheterna antingen anställa särskild person såsom kontrollant, eller ock i sådan egenskap anlita kronojägaren i trakten, samt att dervid uppå förslag af vederbörande skogstjensteman meddela de bestämmelser i afseende å upplagsplatser för saluvirket m. m. som för kontrollen finnas behöfliga;

att i beslag taget undermåligt virke försäljes i den ordning, som är eller kan vara stadgad för åverkadt eller seqvestreradt virke, samt att inflytande köpeskilling tillfaller, eiter afdrag af försäljningskostnaden och 10 procent beslagsprovision, till ena hälften kronan och till den andra hälften den kommun, inom hvilket beslaget blifvit gjordt; samt

att den med afseende å förbud mot saluafverkning af undermåligt virke erforderliga kontroll, undantagandes dock af hemmansegare begärd utsynning, bekostas af staten.

I fråga slutligen om kostnaderna för genomförande af ofvannämnda åtgärder till förhindrande af den öfverklagade ungsogsafverkningen, anser sig Skogsstyrelsen böra framhålla såsom af synnerlig vikt för möjligheten af stadgandenas tillämpning, att dessa kostnader, såsom ofvan blifvit framställt, af staten bestridas, på det ej utgifter i och för kontrollen må hos den sjelfgande befolkningen väcka ovilja mot lagbestämmelserna. Endast vid sådan skogsundersökning, som begäres i ändamål att vinna rätt till saluafverkning af undermåligt virke, anser Styrelsen sökanden böra betala besigtning- och utsyningskostnaden, hvilket äfven torde vara nödigt, för att derigenom begränsa antalet af ansökningar om dylik utsynning.

Att emellertid kostnaderna för kontrollen öfver skogsafverkningen uti en landssträcka af den betydliga vidd, som Norr- och Westerbottens läns kustland, måste blifva ansefliga, torde ej erfordra förklaring; och då, med fasthållande af grundsatsen, att hinder ej bör läggas för afverkning äfven af smärre virke, der sådan utan skada och i öfverensstämmelse med en ordnad skogsskötsel kan ske, brist på tillgängliga arbetskrafter ej lärer få föranleda uppskof med förrättningar, som i detta afseende blifvit begärda, så torde, enän den med kronoskogs-förvaltningen sysselsatta ordinarie skogspersonalen, endast undantagsvis kan vara att påräkna till förrättningar å hemmansskogarne, i medeltal två extra ordinarie skogstjenstemän inom hvardera af de tretton omkring 8,000 brukningsuelar af frälse- och skattehemman omfattande revieren i Norr- och Westerbottens kustland, eller tillhopa 26 extra ordinarie jägmästare härför vara behöfliga. Som undersöknings- och utsyningsförrättningar dock endast kunna ega rum under varen och sommaren, eller högst sex månader af året, erfordras åt de i och för dessa förrättningar anställda tjenstemän, derest deras resekostnader skulle betalas af requirerterna, endast half aflöning eller, beräknadt enligt Skogsstyrelsens den 24 November sistlidet år ingiuna underdåniga förslag om lönerreglering m. m.,

750 Riksdaler, som för 26 tjänstemän utgör 19,500 R:dr; men om, hvilket säkerligen vore det för saken fördelaktigaste, reseersättningen jemväl utginge af statsmedel, skulle härför till aflöningen behöfva läggas 300 R:dr för hvarje tjänsteman eller för alla, 7,800 R:dr, då kostnaden för de extra ordinarie jägmästarna komme att uppgå till 27,300 R:dr.

Vidare erfordras för kontrollen vid vattendragen i medeltal tre extra bevakare inom hvardera af ofvannämnda tretton revier eller tillhopa 39 dylika skogsbetjente, hvilkas hufvudsakliga tjänstgöring visserligen skulle infalla under den tid, då virke utdrifves och flottas, men då just under samma tid arbetslönerna inom orten stå som högst, och bevakningen dessutom äfven under öfriga delen af året ej helt och hållet kan undvaras, lära pålitliga extra bevakare ej kunna erhållas under den i förberörda regleringsförslag upptagna årslön af 700 R:dr eller för 39 extra bevakare 27,300 R:dr;

hvarförutom kostnaden till dagarvoden åt de tillfälliga kontrollanter, som af länsstyrelsen komme att anställas, ej torde kunna upptagas till mindre än 10,000 R:dr;

i följd hvaraf, till verkställighet af kontrollen öfver afverkningen å privatskogar i de tvänne nordligaste länen, skulle erfordras ett särskildt anslag till belopp af 56,800 R:dr riksmünt, derest ej respenningar skulle bestås de extra jägmästarna, men till belopp af 64,600 R:dr riksmünt, om reseersättningen skall af allmänna medel utgå.

Remissakten återställes underdånigst.

Stockholm den 23 Mars 1874.

På Skogsstyrelsens vägnar:

C. A. T. Björkman.

E. O. Wannqvist.